RESİM EĞİTİMİ

4.

SINIFLAR İCİN

Üsküp, 2020

Yayıncı: Kuzey Makedonya Cumhuriyeti Eğitim ve Bilim Bakanlığı
Aziz Kiril ve Metodiy caddesi No.54 1000 Üsküp

Düzenleyenler: Maya Raunik Kirkov - Başkan Kasiopea Naumovska - üye
İliya Koçovski - üye

Makedonca'dan Türkçe'ye çeviri: Rifat Emin ve Enis Karahasan

Dil redaksiyonu: Afaf El Muradi

Lektör: Dr. Aktan Ago

Basimevi: DOOEL Polyesterday, Üsküp
Tiraj: 129

Makedonya Cumhuriyeti Eğitim ve bilim bakanlığı'nın 19.06.2009 tarihli 10-1609 sayılı kararıyla bu kitabın kullanılmasına izin verilmiştir.

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје
373.3.016:73/76(075.2)=512.161
ORDEV, Danço
Resim eğitimi 4 siniflar icin / Danço Ordev. - Üsküp : Kuzey Makedonya cumhuriyeti eğitim ve Bilim Bakanliği, 2020. - 88 стр. : илустр. ; 30 см
ISBN 978-608-226-801-9

COBISS.MK-ID 51525893

SEVGİLİ ÖĞRENCİ,

Bu ders kitabının amacı, resim eğitimi derslerinde sana yardım etmesidir. Onun gayesi, seni, resim sanatının büyülü dünyasına taşımaktır. Bu ders kitabında, seni, resim sanatının türleri, resim dili, malzeme ile teknikleriyle, belirli resim terimleri ve dünya ile Makedonya'dan ünlü resim sanatçılarının eserleri ve isimleriyle teoretik ve görsel olarak tanıştıracak, her türlü içerikler ele alınmıştır.

Bu ders kitabı sayesinde, resim sanatının şu resim alanlarına ayrıldığını öğreneceksin: çizmek, resmetmek, plastik şekillendirmek, grafik ve tasarım. Resim dili, seni, resim eserini oluşturan resim unsurlarıyla ve prensipleriyle tanıştıracak.

Bu ders kitabının sayfalarında yer alan, dünya ve Makedonya'dan resim sanatçıların önde gelen sanat eserlerinin reproduksiyonları yoluyla, resim dilinin içeriklerini analiz edip, onları kendi eserlerinde hangi şekilde kullandıklarını göreceksin.

Kendi çizeceğin resimlerde ise, onları kendince hissettiğin gibi kullan.

Ümit ederim ki güzel resim eserleri üretirken zevk alacak, resim dersi ise sana özel bir yaşantı ve memenuniyet sunacakatır.

Yazar

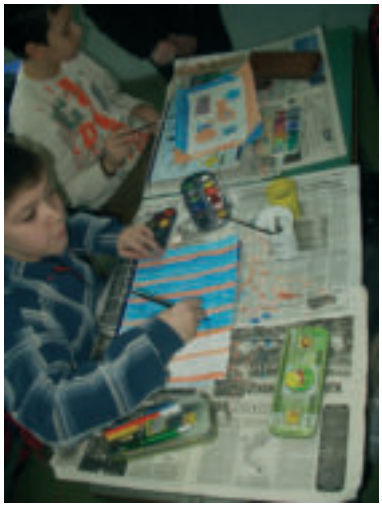

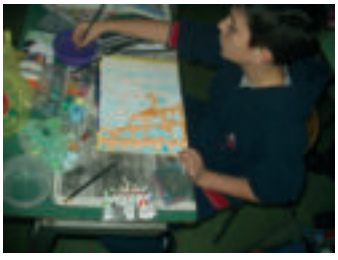

ÜNLÜ RESİM SANATÇILARININ OTOPORTRELERİ

Lazar Liçenoski: **Otoportre**, tuval üzerine yağlıboya

Albrecht Dürer: **Otoportre**, çizim

Vincent van Gogh: **Otoportre**, tuval üzerine yağlıboya

Francisco Goya: **Otoportre**: tuval üzerine yağlıboya

Andy Warhol: **Otoportre**, grafik

M. Milutinoviç: **Otoportre**, tuval üzerine yağlıboya

OTOPORTREM

_____
(adı)

_____
(soyadı)

_____
(sınıfı)

_____
(ilkokul)

(Boş çerçevede kendi otoportreni çiz)

Michelangelo: **Otoportre**, çizim

İÇİNDEKİLER

RESİM SANATI 8
RESİM – SANAT DİLİ 10
Çizgi 12
Renk 14
Ton 16
Tekstür 18
Yön 20
Büyüklük 22
Şekil-hacım 24
Mekân 26
Kontrast 28
Ritim-tekrarlamak 30
Uyum 32
Denge 34
Gradasyon 36
Oran 38
Birlik 40
Kompozisyon 42
Motif 44

RESİM ALANLARI 50
ÇİZMEK 52
Çizgi 54
Tekstür 55
Mekân 56
Ritim 57
Denge 58
Tuş 59

İÇİNDEKİLER

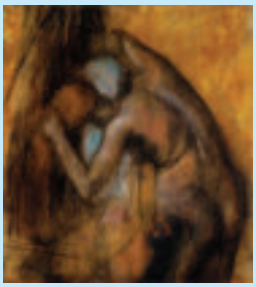

RESİM YAPMA 60
Renk 62
Gradasyon 63
Gvaş 64
Kolaj 65

GRAFİK 66
Monotipi 68
Karton-baskı 69

ŞEKİLLENDİRMEK 70
Şekil 71
Denge 72
Renk 73
Oran 74
Kompozisyon 75

TASARIM VE GÖRSEL İLETİŞİM 76
MAKEDONYALI RESİM SANATÇILARIN GALERİSİ 78
TERİMLER SÖZLÜĞÜ 80
TEST 1 83
TEST 2 85

RESİM SANATI

RESİM ELEMANLARI VE PRENSİPLERİ

MÜZİK

EDEBİYAT

BALE

• İnsan çeşitli işlerle ve zanaatlarla uğraşmaktadır. Dünyada o kadar çok sayılması zor türlü meslekler vardır. Bir şey kesindir, o da şudur ki, herbirimiz, kendi işlerimizle hergünkü hayatımızda birbirimize yardımcı oluyor ve birbirimiz için üretiyoruz. İnsanların bir kısmı sanatla uğraşır. Bunlara sanatçı denir. Sanatçıların eserleri hayatımızdaki serbest zamanımızı güzelleştirmekte ve insanı mutlu kılmaktadır. Birkaç çeşit sanat türü vardır, müzik, tiyatro, bale, edebiyat, sanat fotografı, bunlar arasında resim sanatı da yer alır.

• Müzik sanatı her gün hayatımızda bizi takip eder ve müzik ile melodinin güzelliği yoluyla hergünkü yaşantımız dolmaktadır.

TİYATRO

• Tiyatro sanatı, sahnedeki hareketler ile konuşmalar yoluyla hayatımızı özel yaşantılarla zenginleştirmektedir.

• Bale, vücut dilinin güzelliği, hareket ve müzik yoluyla özel güzellik ve yaşantıyla bizi memnun eder.

• Film sanatı olmadan bugünkü insan kendi hayatını düşünemez. Filim her yerde mevcut ve serbest zamanımızı doldurmaktadır.

• Edebiyattaki yaratıcılık ile sözcüklerin güzelliği yoluyla zenginleşen manevi hayatımız, dostumuz olan kitapsız düşünülemez.

• Sanat fotografı yoluyla insan dünyayı bir belge ve görsel temsil olarak tanımaktadır.

FİLM

SANAT FOTOGRAFI

HEYKEL

KABARTMA

GRAFİK

ÇİZİM

• Resim sanatı eserleri farklı malzemelereden işlenmekte ve amaçları, yaşadığımız, okuduğumuz ve çalıştığımız mekânı güzelleştirmektir. İnsan, en eski zamanlardan bugüne, farklı malzemelerden sanat eserleri işlemiş. Resim sanatını, seyretmekle, bazı eserleri ise dokunmakla yaşayabilir ve hissedebiliriz.

HEYKEL

FRESK

RESİM

RESİM

TASARIM

RESİM-SANAT DİLİ

RESİM-SANAT ELEMANLARI

- Bütün sanatları kimi özelliğe göre tanıyoruz. Müziği sese ve melodiye göre, edebiyat ve tiyatroyu kelimelere göre, baleyi oyuna göre. Bütün sanat dalları sekli ile ifade edilir, böylelikle resim sanatının da birtakım özellikleri vardır. Resim sanatının ifadesine resim dili denilmektedir. Resim dili çok kolay öğrenilebilinir. Resim-sanat elemanları ve prensiplerine ayrılmaktadır. Bu okuma kitabında her ikisiyle yarıntılı olarak tanışacağız. Çizme, resim yapmakla bizim sanat eserlerimizi tanıtmış olacağız. Resim-sanat elemanları ve prensipleri kavranmak için çok basittirler, aynı zamanda hem resim diliyle ifade edebilmemizde hem de resim sanatını kavramamızda çok yardımcı olacaktır. Resim-sanat dilinin elemanları: çizgi, renk, ton, tekstür, yön, büyüklük, hacim (şekil) ve mekân. Resim-sanat prensipleri ise: kontrast, ritm, uyum, denge, gradasyon, oran, birlik ve kompozisyondur.

ÇİZGİ
Çizgi-elemanlara düşer ve çizdiğimiz ve yazdığımız zaman onun tabanda iz olarak görüyoruz.

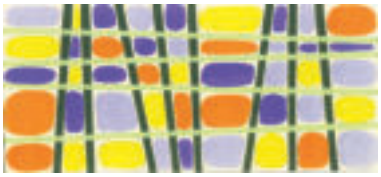

BÜYÜKLÜK
Etrafımızdakilerin daha büyük veya küçük olduğunu bize bildiren elemandır.

HACİM ŞEKİL
Hacmi artık biliyoruz. Bütün nesnelerin, bizim de dahil bir şeklimiz vardır ve ona göre kendi kendimizi tanıyoruz.

RENK
Etrafımızın her tarafında renkle karşılaşıyoruz. Bizi çevreleyen ve gördüklerimiz her şeyi mükkemel renklerle boyalamaktadır.

TON
Ton, beyaz ve siyah renkle karıştırılan aynı rengin daha açık veya kapalı renkleri demektir.

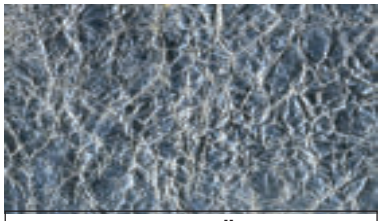

TEKSTÜR
Tekstür kimi nesnelerin pürüzlü ve düz alanların gösterilmesidir.

MEKÂN
Mekân resimde gösterilir. Bizlerin, kuşlar, araçların hareket ettikleri alana mekân denilir.

YÖN
Yön bir çizimin, resimin, heykelin veya grafiğin bakılma yönüne denilmektedir.

RESİM-SANAT DİLİ

RESİM-SANAT ELEMANLARI

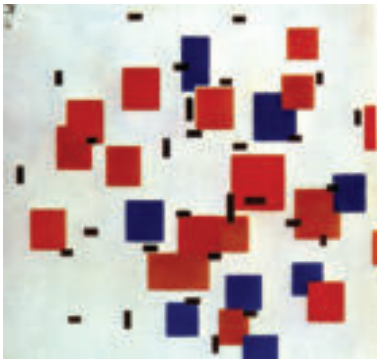

ZITLIK

Kontrast sanatsal bir prensiptir. Anlamı zıt bir değerdir, aydınlık-karanlık, büyük-küçük, kısa-uzun, sıcak-soğuk vb. gibi.

GRADASYON

Gradasyon yeni bir terim olabilir, fakat onunla bir sanatsal yapıtın rengi, çizgisi, tonu ve diğer elemanların nasıl dereceli bir şekilde değiştiğini öğrenmekteyiz.

BİRLİK

Birlik bir prensip olarak sanatsal yapıtı sakin bir bütünlük hâline getirmektedir.

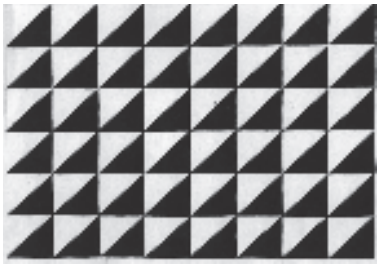

RİTİM

Tekrarı veya ritmi her yerde bulabiliriz, müzikte tonların ritmi var, gün ve gece ritmik bir şekilde değişiyorlar, haftalar, aylar ve seneler de öyle vs.

KOMPOZİSYON

Kompozisyon sanatsal yapımızdaki çizgi, renk ve tonları ne şekilde dağıtacağımızı öğrendiğimiz nihai prensiptir.

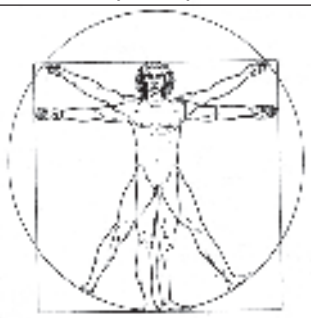

ORAN

Oran, sanatsal bir yapının çeşitli boyutlarını düzenli bir bütüne çevirme yöntemidir.

UYUM

Uyum sanatsal yapıtı düzenli ve güzel bir şekilde nasıl yapacağımızı belirtmektedir.

DENGE

Denge, yapıtın dengeli, içindeki dağılımın da eşit olmasını sağlamaktadır.

RESİM-SANAT DİLİ

RESİM-SANAT ELEMANLARI

çizgi

Çizgi, sanatsal yapımızda kendimizi ifade etmekte kullandığımız ilk elemandır. Çizgiyi her yerde görebiliyoruz, doğada, bitkilerde, objelerde, figürlerde ve etrafımızda bulunan tüm nesnelerde. Çizgilerle metinler yazıp, birbirimizle iletişim kuruyoruz.

Çizgileri, eğri ve düz olarak ayırıyoruz, aynı zamanda kalın ve ince veya kısa ve uzun da olabilirler.

Kontör ve doku çizgileri vardır. Kontör çizgisi ile objenin veya aktarmak istediğimiz nesnenin dış hatlarını ve formunu aktarmaktayız. Doku çizgisi ise çizdiğimiz objelerin dış yüzeyini temsil etmektedir, örneğin yüzeyin düz mü yoksa pürüzlü mü olduğunu. Maddenin dokusunu çizdiğimiz çizgilerin yoğunluğu ve çiziliş şekline bağlıdır.

Çeşitli malzemelerle çizgi

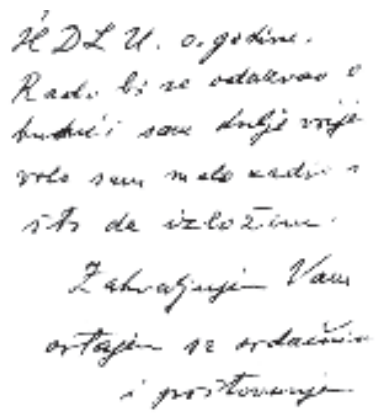

Yazarken çizgi

Doğada çizgi

Günlük hayatta çizgi

RESİM-SANAT DİLİ

RESİM-SANAT ELEMANLARI

Düz ve eğri çizgiler

Düz, eğri, kalın, ince, kısa ve uzun çizgiler

Kontör çizgisi

Doku çizgisi

Vasko Taşkovski, **Banliyöde Ağaç**, çizim

Ordan Petleski, **Çıkıntılar**, mürekkep

Giysi için tasarım eskizi

Çocuk çizimi, doku ve kontör çizgisi

RESİM-SANAT DİLİ

RENK

Renkleri her yerde görebiliyoruz, doğada, objelerde ve dünyada var olan her şeyin bir rengi vardır. Renkler sadece ışığın, doğal ya da yapay, varlığında görülmektedir.

Işık yoksa renk de yoktur.

Renklerin ilk ayırımı asıl (birincil) ve sekunder (ikincil) olarak yapılmaktadır.

Asıl renkler: kırmızı, mavi ve sarıdır. Bu asıl renklerden, herhangi birimiz onların karıştırmasıyla ikincil renkleri elde edebilir, örneğin: yeşil, mor ve turuncu.

“Hroma”, Yunan dilinde renk anlamına gelmektedir ve bu yüzden tüm renklere kromatik renk diyoruz. Sanat dilinde beyaz ve siyah birer renk olmayıp, ışığı ve karanlığı temsil etmektedir. Bu yüzden beyaz ve siyah akromatik renk olaral isimlendirilmektedir.

Resim yaparken birbirine benzer veya birbirine zıt renk kullanabiliriz.

Benzer renklerle resim yapıyorsak ahenkli renkler kullandığımızı, zıt renklerle resim yapıyorsak da kontrast resim yaptığımızı diyebiliriz.

Renklerde farklı kontrastlar bulunsa da, bunların en bilineni komplementer kontrasttır. Bu kontrastta, renkler birbirlerini güçlendirip, daha güzel ve net görünmektedirler.

Komplementer renkler yeşil ve kırmızı, mavi ile turuncu ve sarı ile mordur.

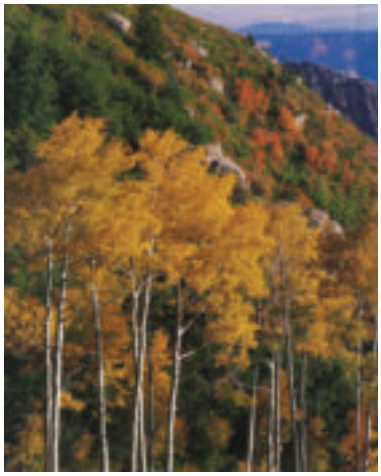

Doğada renk, fotoğraf

Renklerin uyumu (ahengi)

Dragan Najdenovski, **Bölge 607**, tuvalde yağlı boya (kromatik renkler)

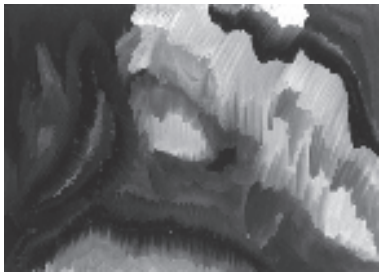

Akromatik renkler

Pablo Pikaso: **Cezayir Kadınları**, tuvalde yağlı boya (kromatik renkler)

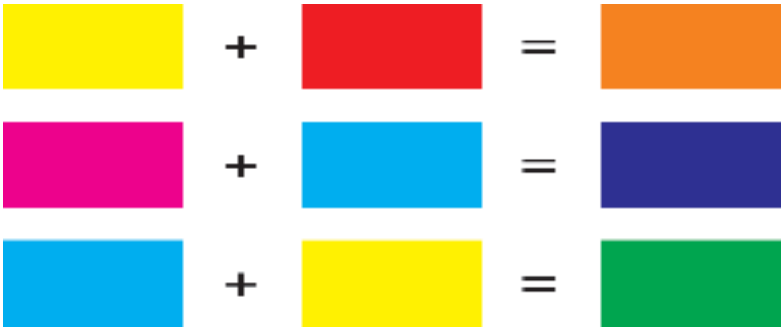

Asıl renkler ve ikincil renklerin elde edilişi

Işık – beyaz renk

Karanlık – siyah renk

Renklendirilmiş daire

Komplementer renkler **Çiçek** , fotoğraf (kırmızı ve yeşil)

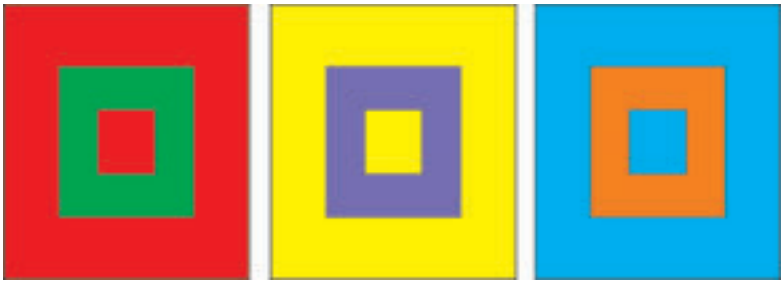

Komplementer renk çiftleri

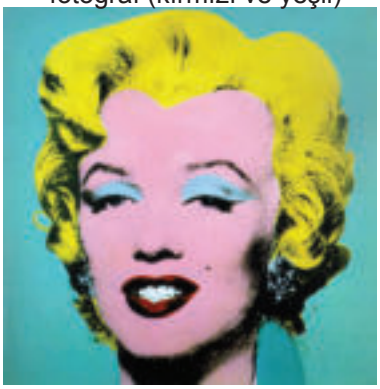

Endi Varhol: **Merlin**, kontrast renkler

TON

Ton da rengin bir parçasıdır. Tek bir renkten birçok farklı tonda açık ve koyu renk elde edebiliriz. Ton, renkteki ışık miktarıdır.

Bir renge kademeli bir şekilde ışık, yani beyaz renk eklemeye başlarsak, daha açık renk ve daha açık renkler elde edeceğiz.

Eğer kademeli bir şekilde karanlık, yani siyah renk eklemeye başlarsak, daha koyu ve daha koyu renkler elde edeceğiz. Örneğin, mavi renge kademeli bir şekilde beyaz renk eklemeye başlarsak, daha açık ve daha açık mavi tonları elde edeceğiz, eğer kademeli bir şekilde siyah renk eklemeye başlarsak daha koyu ve daha koyu mavi tonları elde edeceğiz.

Renkte de olduğu gibi tonlarda da kromatik ve akromatik tonlar vardır. Kromatik renklere beyaz veya siyah renk eklersek kromatik tonlar elde edeceğiz. Eğer beyaz ve siyah rengini birbirine karıştırmaya başlarsak akromatik tonları elde edeceğiz.

Goce Bozurski: **Resim**, tahta üzerine yağlı boya (kromatik tonlar)

Akromatik tonlar

Hromatik ton cetveli

Gyoko Matevski: **Kramplar**, tuvalde yağlı boya (ton)

Kromatik tonlar

Kromatik mavi ton cetveli

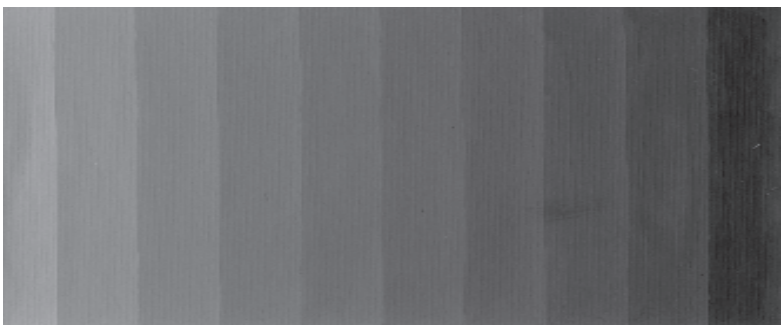

Akromatik ton cetveli

Doğada tonlar, fotoğraf

Rembrant: **Havari**, tuvalde yağlı boya (ton)

K. Kaçev: **Adem**, tuvalde yağlı boya

TEKSTÜR (DOKU)

Her maddenin farklı yüzeyi vardır. Bu yüzeyi görebilir veya dokunmakla hissedebiliriz.

Görmekle veya dokunmakla yüzeyin tırtıklı, düz, hoş, hoş olmayan, yumuşak, sert, ıslak veya kuru olduğunu tespit edebiliriz.

Eğer bu yüzeyi çizim, grafik veya heykel olarak gösterirsek, elde ettiğimiz sonuca doku (tekstür) deriz.

Sanatçılar, yaptıkları çizimlerde dokuyu çizgilerin kullanımı ile ifade ediyorlar. Değişik dokulu maddeleri temsil etmek için, kalın, ince, uzun, kısa, düz ve eğri çizgiler kullanabiliriz.

Çizgiler çeşitli şekillerde çizilebilir, daha seyrek veya daha yoğun, daha kalın ya da daha ince ve bununla da doku görüntüsü oluşturuluyor. Bu amaçla çeşitli madde ve teknikler kullanılmaktadır.

Doku resim yaparken çeşitli renkleri kullanarak, grafikte çizgi ve yüzey ile, heykelde ise oymak ve çizmekle elde edilmektedir.

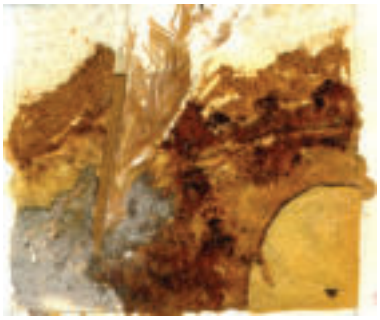
Boya ile yapılmış doku (tekstür)

Doğal doku (tekstür)

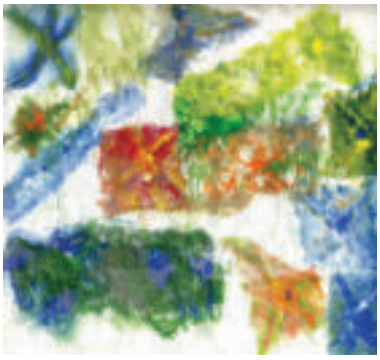
Yapay maddelerin dokusu

Taşın doğal dokusu

Doğal doku

Çizgi ile doku (tekstür)

Duşan Camonya: **Metal Heykel 73**, metal (doku)

Ordan Petleski: **Süreç ile Çekirdek**, tuvalde yağlı boya (doku)

Risto Kalçevski: **Resim 21-76**, tuvalde yağlı boya (boya ile doku)

Kalıçev: **Resim 1-1369**, tuvalde yağlı boya (doku)

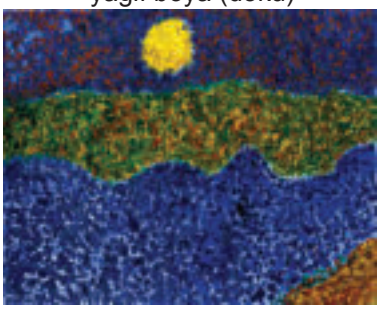

Çocuk eseri (boya ile doku)

RESİM-SANAT DİLİ

YÖN

İnsan bir yöne gidiyor. Gittiğimiz yön ulaşmak istediğimiz hedefe bağlıdır. Bakışımız da sürekli bir yöne doğru hareket etmektedir. Önümüze bakıyoruz, sola veya sağa, aşağı veya yukarı doğru. Bir ağaca baktığımızda gözümüz aşağı – yukarı hareket etmektedir. Tren, nehir veya bir yola baktığımızda, baktığımız yön sağa – soladır, yani yatay olarak. Bir uçağın kalkışını veya inişini seyrettiğimizde ise bakışımızın yönü eğridir.

Görsel sanatlarda da yön diye isimlendirdiğimiz bir eleman vardır. Bu da bir sanat eserine baktığımızda gözümüzün gittiği yöne bağlıdır.

Sanat eserinde herhangi bir yöne gözlerimizi hareketleyen çizgiler, renk ve alanlar vardır.Gözümüzün izlediği yöne bağlı, yatay, dikey ve eğri yön vardır. Fakat bazen gözümüz eserin tek bir noktasına odaklanmaktadır, ona yön verecek bir gücün olmadığından dolayı. Bu durumlarda eserin bir yönü olmadığını söyleyebiliriz.

Ders kitabının bu sayfasına konulan eserlere baktığımızda gözümüzün hangi yöne gittiğini fark edeceğiz.

El Greko: **İsa'nın Vaftiz Edilmesi**, tuvalde yağlı boya (dikey yön)

Konjoviç: **Buğday**, tuvalde yağlı boya (yatay yön)

Francisko Goya: **Giyinmiş Maya**, tuvalde yağlı boya (eğri yön)

Yönü olmayan eser

Bernardo Stoci: **Laut Çalan Adam**, tuvalde yağlı boya (eğri yön)

Vladimir Georgievski: **Altın Dana**, tuvalde yağlı boya (dikey yön)

Tanya Tanevska: **KA NA**, kombine teknik (dikey yön)

Eğri yönlü eser

Yönü olmayan eser

Mark Şagal: **Doğum Günü**, tuvalde yağlı boya (eğri yön)

Tanya Balak **Birkaç Öykü**, tuvalde yağlı boya (yön kontrastı)

BÜYÜKLÜK (BOYUT)

Etrafımızdaki herşeyin belli bir boyutu (büyüklüğü) vardır, daha büyük ya da daha küçük. Ölçmek amacıyla karşılaştırma yaptığımız objelere bağlı olarak dünyadaki tüm boyutlar için relatif (görecel) olduğunu söylüyoruz.

Siz, çocuklar, kendinizi daha üstteki sınıflara giden çocuklarla veya büyüklerle kaşılaştırdığınız zaman daha küçük, anaokuluna giden çocuklarla karşılaştırdığınız zaman ise daha büyük olduğunuzu görüyorsunuz. Bir binanın, daha küçük bir binayla karşılaştırdığımız zaman daha büyük, daha büyük bir binayla karşılaştırdığımız zaman ise daha küçük olduğunu söyleriz.

Karşılaştırmak için kullandığımız objeye bağlı olarak bütün boyutlar daha küçük ya da daha büyük olabilir.

Her sanatsal yapıtta güzel bir kompozisyonu oluşturmak için çeşitli boyutlarda şekil, renk, çizgi ve ton kullanmaktayız.

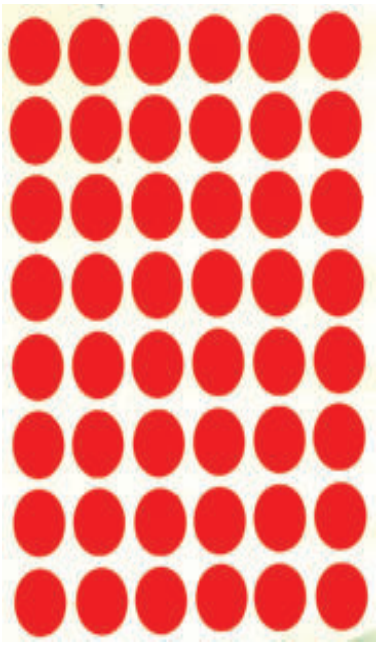

Eşit boyutlarla yapılmış eser

Benzer şekil ve boyutlarla yapılmış eser

Farklı boyutlarla yapılmış eser

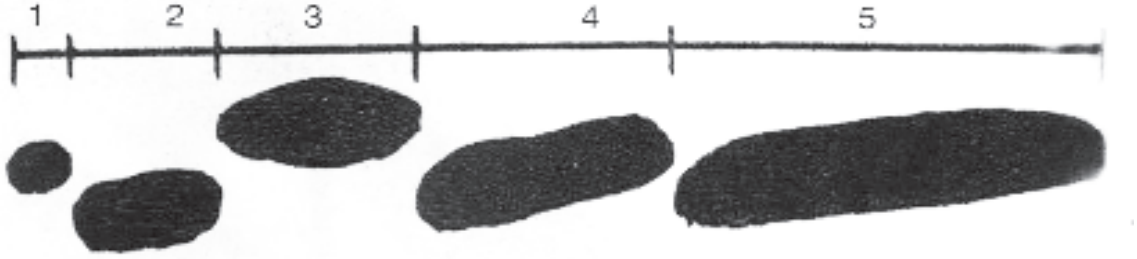

4 numaralı şeklinin boyutunu 3 numaralı şekille karşılaştırırsak, daha büyük, 5 numaralı şekille karşılaştırırsak da daha küçük olduğunu göreceğiz

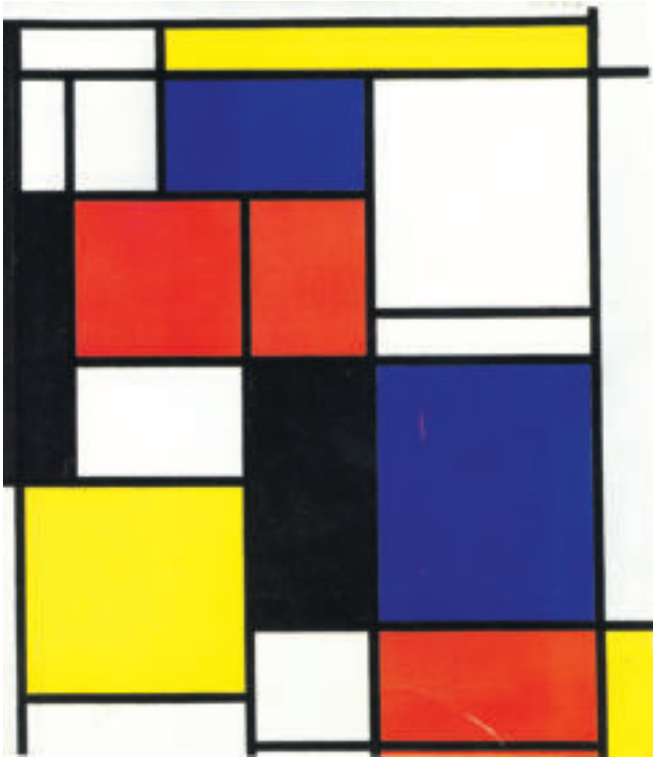

Pit Mondriyan: **Tablo II**, tuvalde yağlı boya

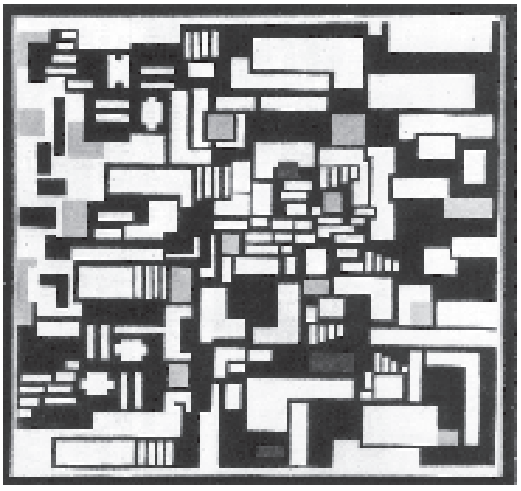

Teo Van Dizburg: **Kağıt Oynayanlar**, tuvalde yağlı boya (benzer boyutlar)

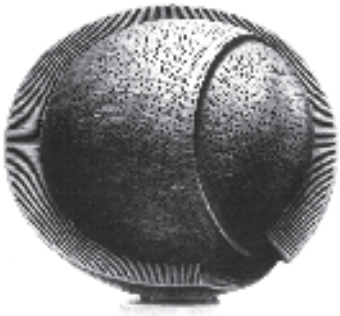

Duşan Camonya: **Heykel 73**, metal

Benzer şekil ve renklerle yapılmış eser

Jan Helion: **Kompozisyon**, tuvalde yağlı boya (benzer şekil ve boyutlar)

RESİM-SANAT DİLİ

ŞEKİL

Etrafımızda doğa ya da insan tarafından yapılmış sayısız şekil vardır. Doğa tarafından yapılmış şekillere doğal, insan tarafından yapılmış olanlara ise yapay şekil diyoruz.

Şekil, bir objenin çizim, resim, grafik veya heykel ile aktarılmış dış görünüşüdür.

İki boyutlu ve üç boyutlu şekiller vardır. İki boyutlu veya yası şekiller, görüntü iki boyutlu ortamda aktarıldığında ortaya çıkmaktadır (çizim, resim, grafik, mozaik veya vitray).

Üç boyutlu şekil belli bir yümüşak veya sert malzemenin sanat eserine dönüştürülmesiyle olmaktadır (heykel, seramik, balçik, tahta, taş veya mimari bir obje).

Üç boyutlu şekil belirli bir yer kapsamaktadır. Bu yere hacim adını veriyoruz. Heykelin hacmi boş, hava ile dolu veya heykelin yapıldığı malzeme ile dolu olabilmektedir. Eğer eser tamamen malzeme ile dolu ise, ağırlığınca hacmi olduğunu varsaymaktayız. Örneğin, topun hacmi üretildiği malzemenin ağırlığında daha büyüktür, taşın ise hacmi ve ağırlığı aynıdır.

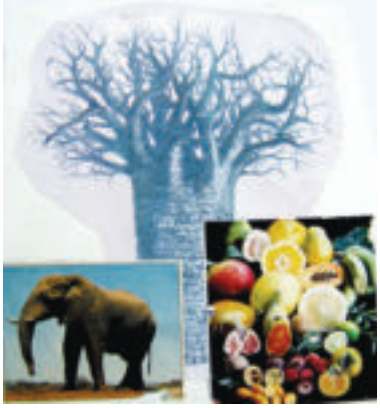

Doğal şekiller

Yapay şekiller

Çizim (iki boyutlu şekil)

Artemidor'un portresi, sarkofag üzerine resim (iki boyutlu şekil)

Kİlden heykel
(üç boyutlu şekil)

Mısır çizimi (iki boyutlu şekil)

Meryem Ana'nın Bildirilmesi, ikon, Ohri (iki boyutlu şekil)

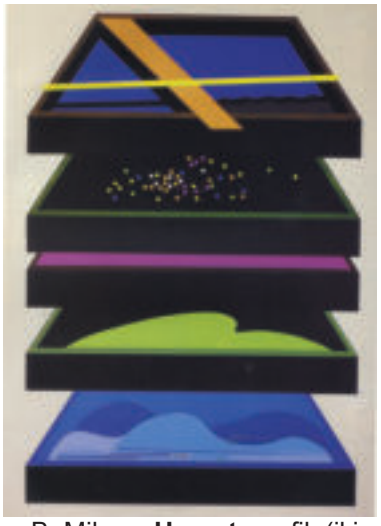

B. Milyuş: **Hasret**, grafik (iki boyutlu şekil)

Dimo Todorovski: **Sanatçının Annesi**, bronz (üç boyutlu şekil)

Pavle Kuzmanovski: **Şahit**, tuvalde yağlı boya (iki boyutlu şekil)

HACİM
Belli hacmı ve daha küçük ağırlığı olan şekil

AĞIRLIK
Hacmi ve ağırlığı aynı olan şekil

MEKÂN (ALAN)

Etrafımızdaki herşey bir mekândan ibarettir. Bu mekânda biz hareket ediyoruz, eğleniyoruz, uyuyoruz, yaşıyoruz. Cadde, okul, ev, tarla, dağ, herşey alandır. Varolduğu ve içinde hareket ettiğimiz için bu mekâna gerçek alan adını veriyoruz.

İç ve dış mekân vardır. İç veya kapalı mekân, insan tarafından bir ihtiyacını karşılasın diye yapılmış her mekândır. Dış veya açık mekân engelsiz bir şekilde hareket edebildiğimiz mekândır, buna da doğa, gökyüzü, cadde, park, şehir meydanı, dağ, tarla ve benzer yerler dahildir.

Sanatçılar eserlerinde makânı aktarmaya çalışmaktalar. Mekânın çizim, resim veya grafikte resmedilmesine mekân iluzyonu diyoruz.

Gerçek açık mekân

Doğa, gerçek dış mekân, fotoğraf

İç mekân taslağı

Galeri, gerçek kapalı mekân, fotoğraf

Şehir, gerçek açık mekân, fotoğraf

Piter Broygel: **Sürünün Dönüşü**, tuvalde yağlı boya (mekân iluzyonu)

Piter Broygel: **Mısır Manzarası**, tuvalde yağlı boya (mekân iluzyonu)

Dimitar Pandilov: **Yük Treni**, tuvalde yağlı boya (mekân iluzyonu)

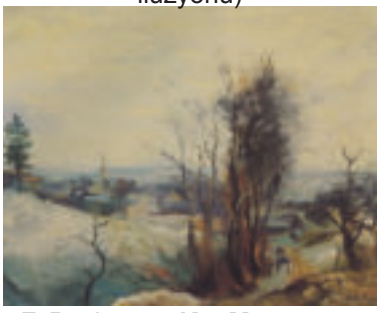

F. Pavlovets: **Kış Manzarası**, tuvalde yağlı boya (mekân iluzyonu)

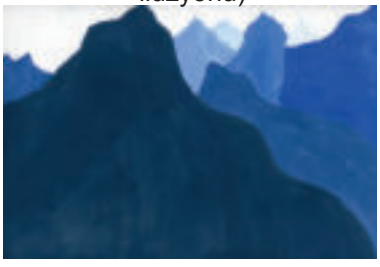

Ton ile açık mekân iluzyonu

Tomo Vladimirski: **Prag'dan Motif**, tuvalde yağlı boya (mekân iluzyonu)

KONTRAST (ZITLIK)

Günlük hayatta kontrast birbirine zıt olan iki şeyin karşılaştırılmasıyla elde edilmektedir, örneğin, büyük ve küçük, açık ve koyu, yumuşak ve sert, yüksek ve alçak, kalın ve ince vb.

Kontrast çizgi, renk, ton, yön, doku vb. gibi tüm sanat elemanlara uygulanabilen bir sanat prensibidir.

Sanatsal yapıda çizgi kontrastı (kalın ve ince, düz ve eğri, kısa ve uzun), renk kontrastı (açık ve koyu, soğuk ve sıcak), açık ve koyu tonlar kontrastı, büyük ve küçük ve de yuvarlak ve köşeli şekiller kontrastı, yatay ve dikey yön kontrastı ve diğer benzer kontrastlar uygulayabiliriz.

Çizgi kontrastı

Akromatik tonlar kontrastı

Vasilij Kandinski: **Doğaçlama 6**, tuvalde yağlı boya (renk kontrastı)

Siyah ve beyaz kontrastı

Vasiliy Kandinski: **Kompozisyon IX**, tuvalde yağlı boya (boyut ve şekil kontrastı)

Sıcak ve soğuk renk kontrastı

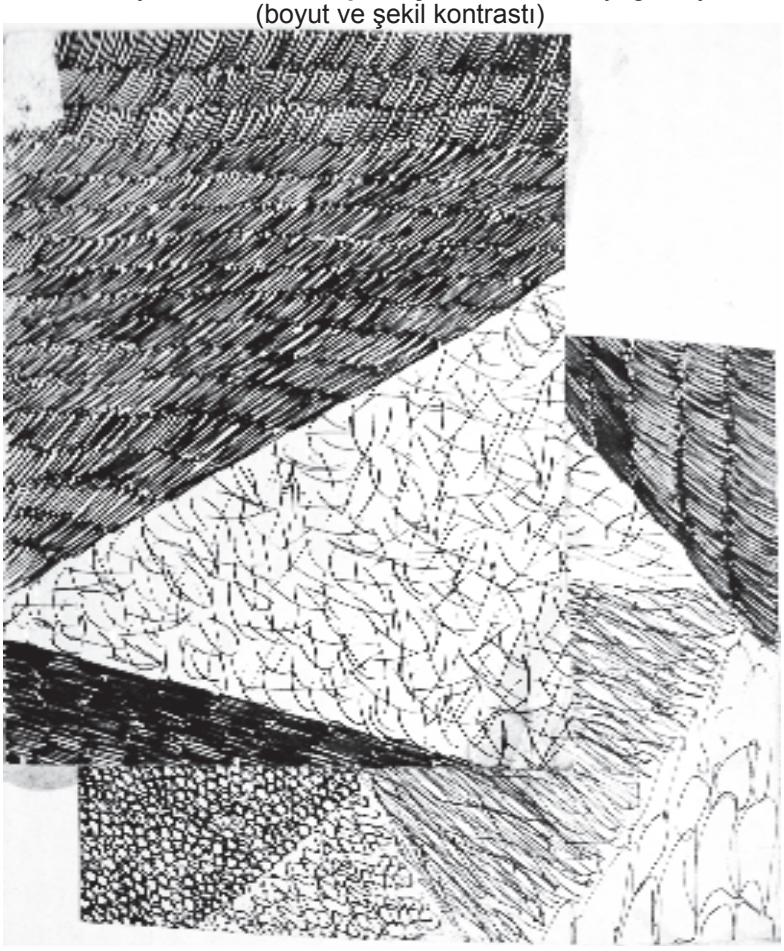

Doku kontrastı

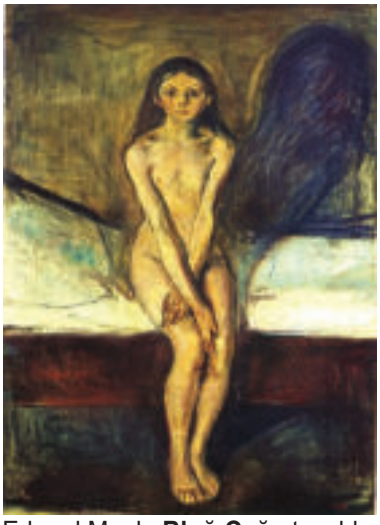

Edvard Munk: **Bluğ Çağı**, tuvalde yağlı boya (yön kontrastı)

Endi Vorhol: **Çiçekler**, (renk kontrastı)

RİTİM

Doğada ve hayatımızda birçok şey tekrarlanmaktadır. Gün ve gece, haftalar, aylar, mevsimler tekrarlanır. Bizim beslenme alışkanlıklarımız, giyimimiz, uyku düzeni ve okula gitmemiz tekrarlanır. Bu tekrarlanmaya ritim adını veriyoruz. Doğada ve hayatımızdaki neredeyse herşeyin bir ritmi vardır.

Görsel sanatlarda da ritim veya tekrarlanma adını verdiğimiz bir prensip var. Sanattaki ritim, sanatsal bir yapıttaki bir elemanın tekrarlanmasıdır.

Tekrarlanma çok sık olarak halk el işlerinde, çömlekçilikte, yöresel giyimde, mimaride, doğada ve günlük hayatta kullandığımız eşyalarda.

Basit ve değişken ritim vardır. Basit ritim, tek bir elemanın, boyut, şekil veya rengini değitirmeden birçok defa tekrarlanmasıdır.

Değiken ritim, bir elemanın değişerek tekrarlanması veya iki elemanın değişerek tekrarlanmasıdır.

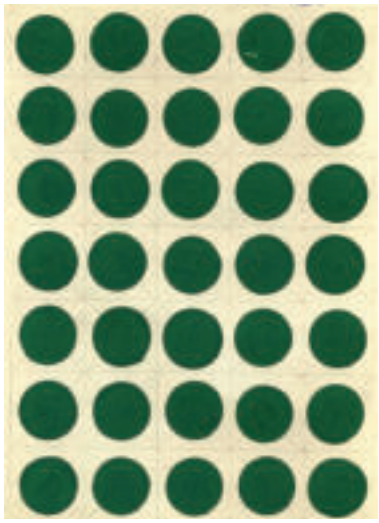

Basit ritim

Değişken ritim

Makedon halk nakışı (şekil ve renkli ritim)

Bilgisayar grafiği, değişken ritim

Endi Vorhol: **Mona Liza**, tuvalde akrilik (ritim)

Mimaride ritim

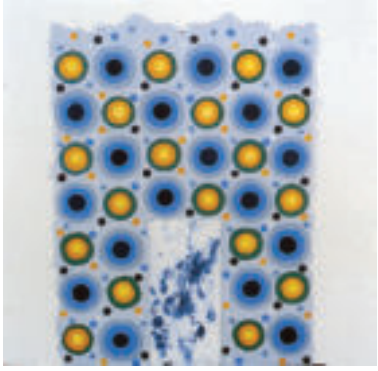

Simon Şemov: **Yıldız İzlenmesi**, grafik (değişken ritim)

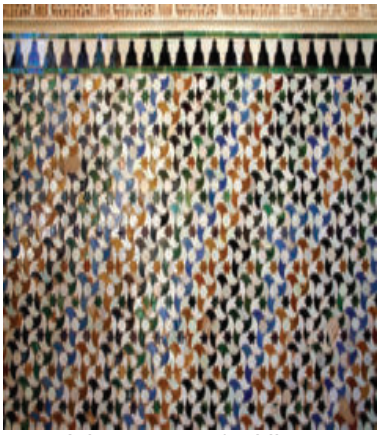

Islam sanatı (şekil ve renk ritmi)

Makedon halk nakışı (basit ve değişken ritim)

UYUM (HARMONİ)

Uyum, hayatın tüm bölümlerinde, doğada, hayatta, insan ilişkilerinde ve hatta kişiliğimizde gereklidir. Harmoni görsel sanatların bir prensibidir.

Bu sanatsal prensip sanat eserinde, çizim, resim, grafik ve heykellerde uyumun olmasını sağlıyor.

Bir sanatsal yapıttaki uyumu benzer çizgi, renk, ton, doku, şekil, boyut ve benzeri elemanların kullanımıyla sağlayabiliriz.

Benzer değerlerin kullanımıyla elde edilen uyum analoji ahengi adını taşımaktadır.

Nehat Bekiri: **İzler**, tuvalde akrilik (ton uyumu)

Düz çizgilerle uyum

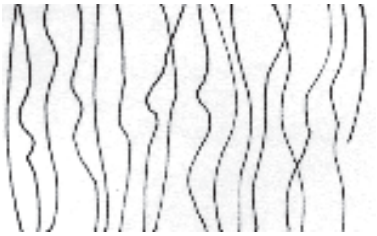

Eğri çizgilerle uyum

Eğri çizgilerle uyum

Ordan Petleski: **Fantasmagie 1**, çizim (çizgi uyumu)

Jak Vilon: **Uygun Adım Yürüyen Askerler**, tuvalde yağlı boya (şekil ve ton harmonisi)

Şekil ve renk harmonisi

Pit Mondrijan: **Kızıl Ağaç**, tuvalde yağlı boya (renk, çizgi ve şekil harmonisi)

İlija Koçovski: **Karaca Avı**, litoğrafi (harmoni)

Predrag Uroşeviç: **Çizim**, (çizgi harmonisi)

Şekil harmonisi

Renk harmonisi

DENGE (BALANS)

Denge hepimize ve etrafımızdaki herşeye gereklidir. İnsan akıl ve fiziksel dengeye erişmeye çalışırken, doğa varolmak için dengeye ulaşmaktadır. Bu prensip, günlük hayatta hayatın bütünlüğünü ve herkesin hayatta kalabilmesi için çok önemlidir.

Sanatsal yapıtta denge, eserin sağ ve sol yarısındaki elemanların tek bir bütünlük içinde kombinasyonu ile elde edilir. Bu bütünlüğü simetrik veya asimetrik olarak oluşturup, simetrik veya asimetrik denge elde edebiliriz.

Simetri çok kolay, eserin her iki yarısına, yani sağ ve sol yarısına, aynı değerlerin eşit şekil ve sırasıyla yerleştirilmesiyle elde edilmektedir.

Asimetrik denge ise aynı değerlerin farklı yerleştirilmesiyle elde edilen dengedir.

Çocuk eseri (simetrik denge)

Çocuk eseri (simetrik denge)

Kilise, Eski Nagoriçane (simetri)

Taj Mahal (simetri)

Çocuk eseri (simetri)

Çocuk eseri (simetri)

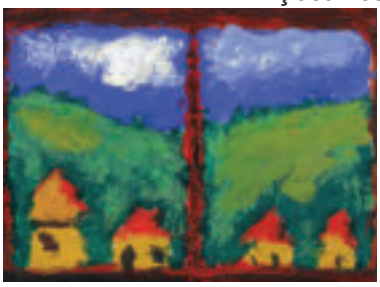

Çocuk eseri (asimetrik denge)

Çocuk eseri (asimetrik denge)

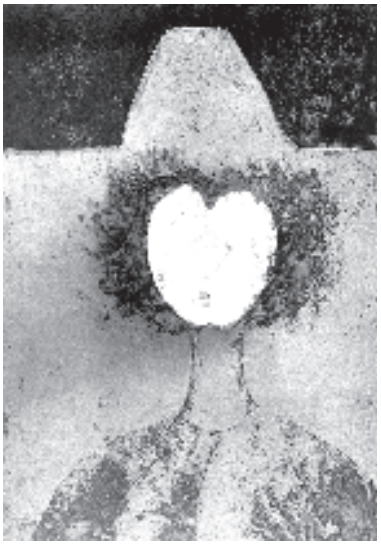

Simetrik denge

Vasko Taşkovski:
Dikey Oryantasyon,
tuvalde yağlı boya
(asimetri)

Asimetrik denge

GRADASYON

Etrafımızdaki herşey ve biz de dahil, yavaşça değişiyoruz. Gece gündüze geçer ve tersine, bitkiler yavaşça büyür, insan ise bebeklikte büyüyüp yaşlılığa kadar sürekli değişir. Bütün bunlar yavaşça ve kademeli olmaktadır. Bir şeyler bir durumdan başka bir duruma geçiyorsa, bir pozisyondan ötekine, bu sürecin adı gradasyondur.

Sanat dilinde gradasyon adında bir prensip vardır.

Bu prensip, her sanat elemanın bir değerden başka bir değere değişebileceğini göstermektedir. Ton daha açıktan daha koyu olana geçebilir yavaşça, renk sarıdan yeşile, oradan maviye ve kırmızıdan geçerek mora dönüşebilir. Renk gradasyonu en iyi spektrumda görülebilir.

Çizgi gradasyonu

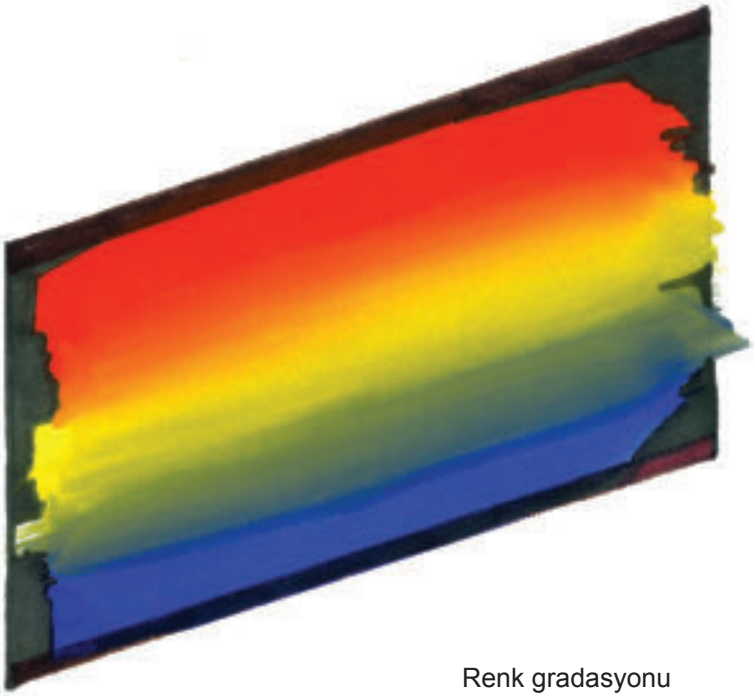

Renk gradasyonu

Doku gradasyonu

Nova Makedonya Yayınevi binası, Üsküp (mimaride gradasyon)

Şekil gradasyonu

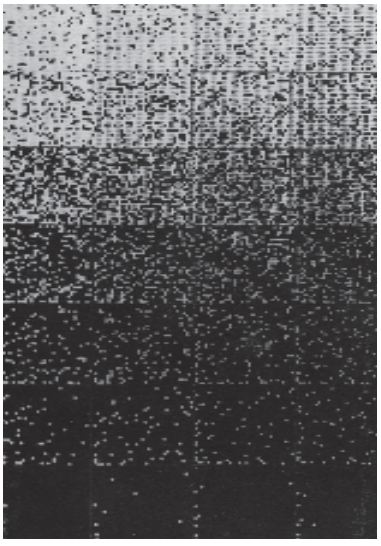

Doku gradasyonu

Krsto Hegeduşiç: **Hamburg'dan Üçlü**, tuvalde yağlı boya (ton gradasyonu)

O. Mujaciç: **Futbol**, tuvalde yağlı boya (ton gradasyonu)

ORAN (PROPORSİYON)

Oran bir bütünlüğün içindeki elemanların ebatlarının ilişkilerini belirtmektedir. Sanatçılar ve mimarlar daima eserlerinin mükemmel güzellikte olmaları için kusursuz proporsyonları bulmaya çalışmışlardır.

Tarih boyunca sanatçılar ve mimarlar insan vücudunu gösterilmesi ve bina, tapınak, katedral ile benzeri yapıtlarının inşaat edilmesi için kullanılabilecek en iyi proporsiyonları bulmuşlardır.

Strazbur Katedralı

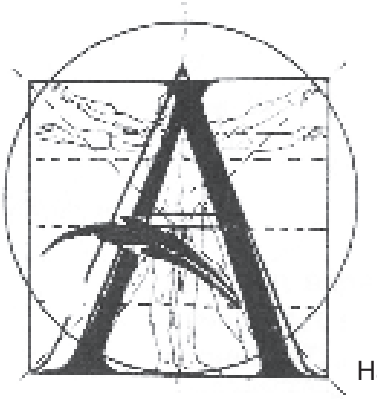

Harflerde proporsiyon

Poliklet Doriforos, mermer

Yunan tapınağı (proporsiyon)

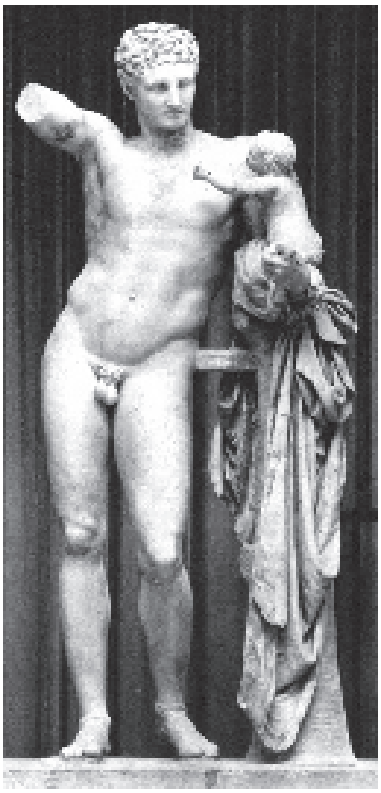

Praksitel, Hermes, mermer

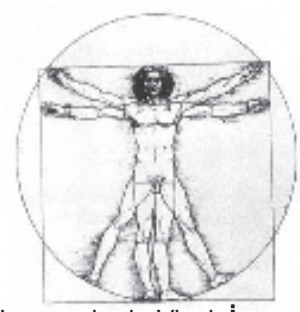

Leonardo da Vinçi: **İnsan Vücudu Proporsiyonu Kanunu**

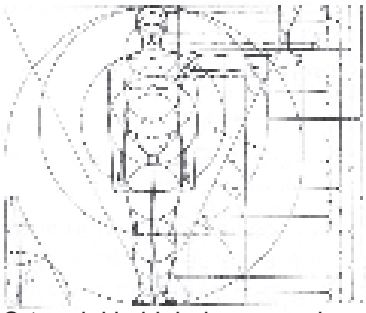

Ortamdaki objelerin proporsiyonu olarak insan vücudu

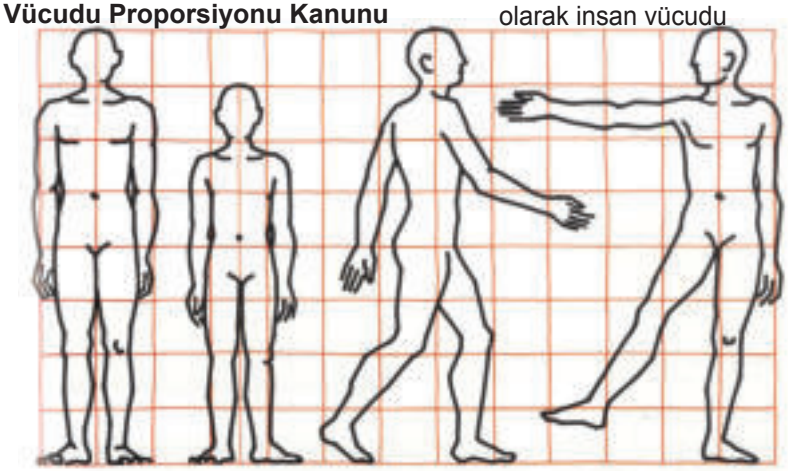

İnsan vücudu göstermenin proporsiyonu

Joakim Osogovski Manastırı (mimaride proporsiyon)

Ohri evi (mimaride proporsiyon)

RESİM-SANAT DİLİ

SANAT PRENSİPLERİ

BİRLİK

Sanatçılar her zaman eserlerinin bir birlik içinde olmaları, birbiriyle birlik olmayan birçok parçadan oluşan bir eser gibi olmamaları için çalışırlar. Görsel sanatlarda bu birlik sanat prensiplerin uygulanmasıyla olmaktadır: denge, uyum, tekrar veya kontrast.

Birlik, diğer prensiplerde de olduğu gibi, sanatsal yapıtın bütünlüğünün sağlanmasında rolü vardır. Diğer yöntemlerin yanısıra, bu hedefe, uyumda olduğu gibi, eşit değerlerin kullanımıyla ulaşılmaktadır.

Çizgi ile birlik

Çizgi ile birlik

Çizgi ve boyut ile birlik

Ton ile birlik

Renk, şekil ve boyut ile birlik

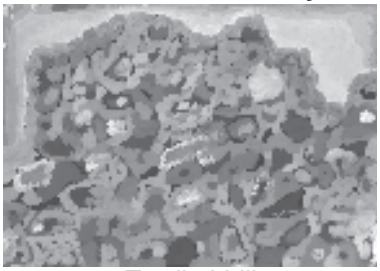

Ton ile birlik

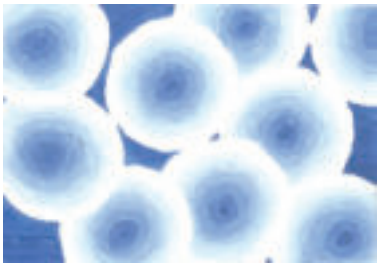

Boyut, şekil ve ton ile birlik

Renk, boyut, şekil ve ton ile birlik

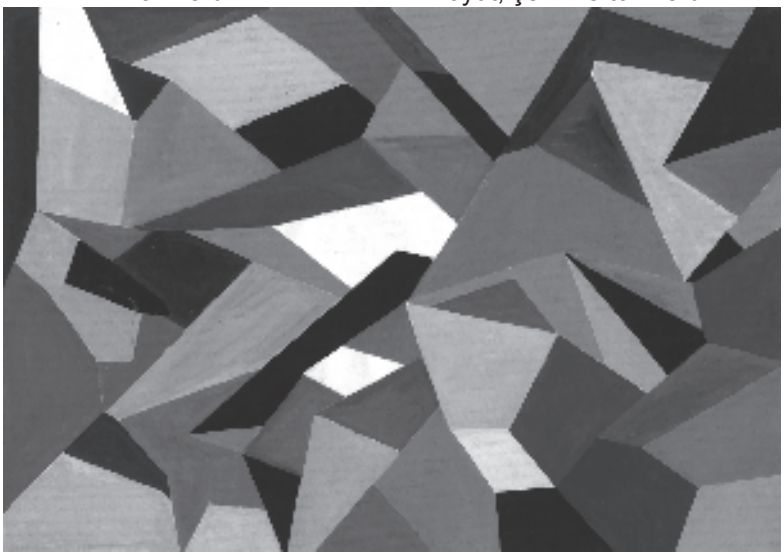

Şekil, boyut ve ton ile birlik

Boyut, renk ve şekil ile birlik

KOMPOZİSYON

Birçok parçadan oluşan herşeye kompozisyon adını verebiliriz.

Müzikte ton kompozisyonu, edebiyatta ise metinler kompozisyonu vardır vb. Görsel sanatlarda ise kompozisyon sanat elemanların dağılımında uygulanan sanat prensibidir.

Kompozisyon renk, ton, çizgi ve şekillerin sanatçının isteklerine göre bir bütünlüğün içindeki dağılımıyla elde edilmektedir.

Sanatsal yapıtın elemanları yatay yönde dağıtılmışsa yatay, dikey yönde dağıtılmışsa dikey kompozisyondan bahsedebiliriz.

Eğri kompozisyon

Dikey kompozisyon

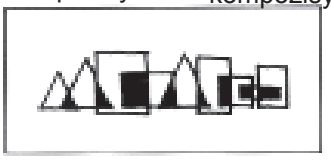
Yatay kompozisyon

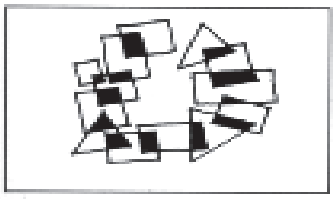
Kapalı kompozisyon

Yatay kompozisyon, fotoğraf

Rölyef (yatay kompozisyon)

Vaiz Matey, ikon, Ohri
(dikey kompozisyon)

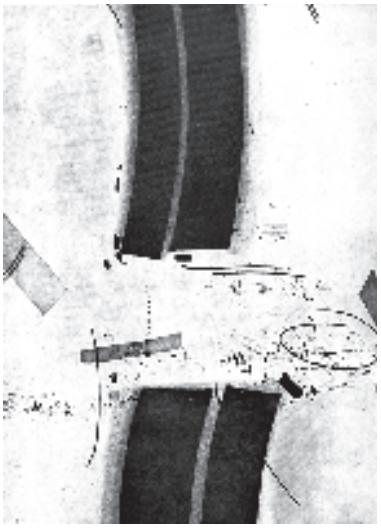

Kapalı kompozisyon

Dimçe Nikolov, grafik
(dikey kompozisyon)

Eğri kompozisyon

Reşat Ameti: **Urban Çevre**, tuvalde yağlı boya
(dikey kompozisyon)

Mark Şagal: **Yeşil Kemancı**,
tuvalde yağlı boya (dikey
kompozisyon)

MOTİF

RESİM SANATI

Her sanatsal yapıt, çizgi, renk, ton, yön, doku, mekân, boyut, şekil ve hacim gibi sanat elemanların kombinasyonu ile oluşturulmuştur. İçinde ayrıca bu sanat elemanları yöneten sanat prensipleri de mevcuttur.

Bir sanatsal yapıta bakarken, içeriğinden portre, otoportre, karikatür, figür, nü, günlük hayattan manzaralar, hayvanlar, iç mekân, manzara ve natürmort olduğunu tanıyabiliriz. Tanınabilen şeylerin eserlerde temsil edilmesine motif denir.

Sanatsal yapıtta sadece bir çizgi, renk, ton, doku vb. kombinasyonu varsa, böyle bir esere abstrakt, yani motifsiz denir.

PORTRE

Sanatsal yapıtta insan görüntüsü aktarıldıysa, o eserin motifi portredir. Her sanatçı bir kişinin portresini yaparken, o kişinin sadece fiziksel görünüşünü değil, aynı zamanda kişinin kendine has ifadesini ve karakterini de aktarmaya çalışmaktadır.

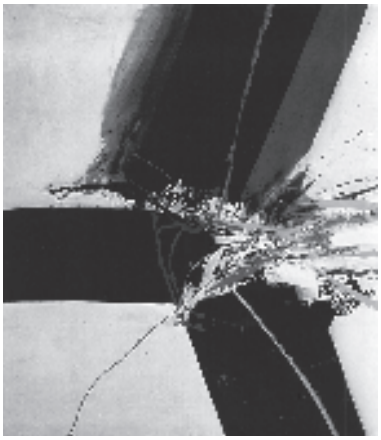

Edo Murtiç: **Resim**, tuvalde yağlı boya (abstrakt resim)

Leonardo da Vinçi: **Mona Liza**, tuvalde yağlı boya

Francisko Goya: **Giyinmiş Maya**, tuvalde yağlı boya (motifli resim)

Vasil Vasilov: **Ana**, ahşap

OTOPORTRE

Çok sık olarak sanatçılar çizim, resim, grafik veya heykel ile kendi görünümünü aktarmaktadırlar. Böyle bir esere otoportre adı verilir. Otoportre bağımsız bir sanatsal yapıt olabilir, fakat birçok sanatçı otoportrelerini önemli bir tarihi veya dini olayını temsil eden toplu resimlerin içinde göstermiştir. Böylece, fotoğrafın henüz icat edilmediği tarihlerdeki sanatçıları görünümünü öğrenebiliriz.

Blagoja Nikolovski: **Yaşlı Kadın Portresi**, tuvalde yağlı boya

Jan van Ajk: **Portre**, tuvalde yağlı boya

K. Mijiç: **Eşimin Portresi**, tuvalde yağlı boya

Nikola Martinovski: **Otoportre**, tuvalde yağlı boya

Vincent Van Gogh: **Otoportre**, tuvalde yağlı boya

Francisko Goya: **Otoportre**

Albreht Direr: **Otoportre**, tuvalde yağlı boya

MOTİF

RESİM SANATI

KARİKATÜR

Bazı sanatçılar eserlerinde insanların psikolojisini, komik, hoş olmayan veya insancil olmayan özelliklerini aktararak, insanların olumsuz yönlerini vurgulamaktalar. Bu aktarmada insanların görüntüsü bozuluyor ve bu motife karikatür adı verilmektedir.

Onore Domie: **Konte**, bronz

Onore Domie: **Bunu Serbest Bırakabiliriz**, litografi

FİGÜR

Sanatsal yapıtlar sık olarak insan tarihinin çeşitli dönemlerdeki giysileri taşıyan insan figürlerini temsil etmektedir.

Motif olarak figürün büyük önemi vardır, zira geçmiş bir dönemde insanların nasıl giyindiklerini gösteren bir belgedir.

Primaporte'li August, Roma, mermer

Eduard Mone: **Kaval Çalan**, tuvalde yağlı boya

Amadeo Modiljani: **Pipolu Adam**, tuvalde yağlı boya

Jan van Ajk: **Covani Arnolfini ve Gelini,** tuvalde yağlı boya

NÜ

Tarih öncesinden bugüne kadar sanatçılar çizim, resim ve heykel aracılığıyla çıplak erkek ve kadın vücudunu aktarmışlardır. Eserlerinde insan vücudunun güzelliğini aktarmamış bir sanatçı neredeyse hiç yoktur.

Gaston Laşoz: **Duran Kadın**, bronz

G. A. Kos: **İki Nü**, tuvalde yağlı boya

Hubert van Ajk: **Adem ve Havva**, ahşap üzerine resim

Dega: **Saçını Tarayan Kadın,** pastel

TÜR

Birçok sanatçı eserlerinde yaşadıkları zamanın günlük hayatından alınmış durum ve olayları aktarmıştır. Onların yapıtları sayesinde bugün o zamanlardaki insanların hayatları, giyim tarzları, nerede ve nasıl yaşadıkları, ne tür gelenekleri varmış ve hangi aletleri kullandıklarına dair bilgi edinmekteyiz.

Bu motif eserin yaratıldığı zaman hakkında bir belgedir.

Şarden: **Pazardan Dönüş**, tuvalde yağlı boya

Piter Broygel: **Köy Düğünü**, tuvalde yağlı boya

MOTİF

HAYVANLAR

Bazı sanatçılar eserlerinde bazı evcil ya da vahşi hayvanları resmetmişlerdir. Hayvanların motif olarak aktarılmasına animalizm denir.

Hayvanların resmedilmesinde sanatçılar belli hayvanların güzelliğinden veya onların temsil ettiği sembollerden etkilenmişlerdir.

Gilgameş: **Kutu Süsü**

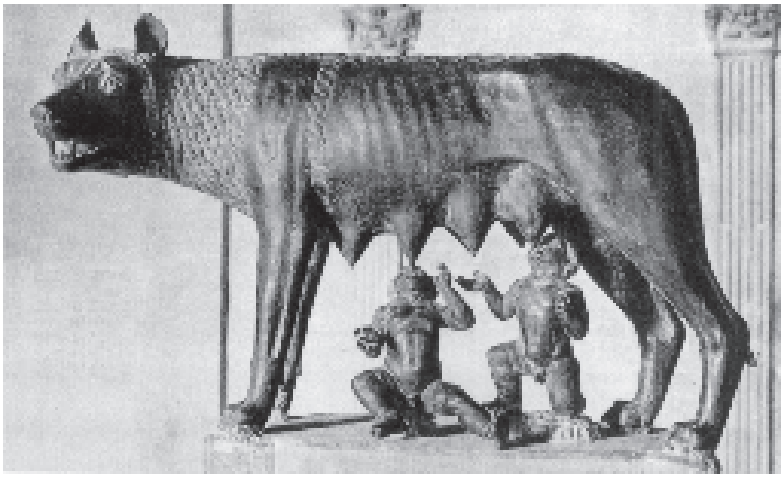

Dişi Kurt, Roma, bronz

İÇ MEKÂN

Kapalı alanların aktarılmasına iç mekân denir. Çizim, resim veya grafik aracılığıyla sanatçı ev veya umumi binaların iç mekânını aktarmıştır. Bu motifin sayesinde insanların yaşam alanları ile diğer iç mekânların görünümünü öğrenmekteyiz.

Flamal'li usta: **Kutsal Bildirme**, ahşapta yağlı boya

Vinsent van Gogh: **Oda**, tuvalde yağlı boya

MANZARA

Birçok sanatsal yapıt doğa güzelliklerini aktarmaktadır, bunun adı ise manzaradır. Manzaralar aracılığıyla bize dağların, ormanların, göllerin, nehirlerin, tarlaların, köylerin, şehirlerin ve caddelerin güzellikleri aktaralmıştır.

Vincent Van Gogh: **Buğday Tarlası**, tuvalde yağlı boya

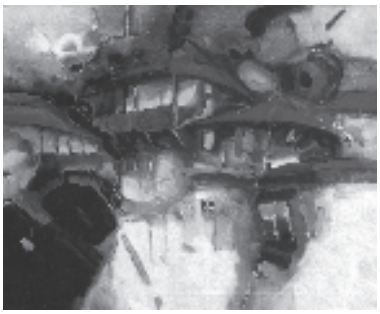

Danço Ordev: **Ljubantsi**, tuvalde yağlı boya

Panorama, fotoğraf

F. Kovaçeviç: **Kış Manzarası**, tuvalde yağlı boya

Piter Broygel: **Kış Manzarası**, tuvalde yağlı boya

NATÜRMORT

Sanatçı eserinde çeşitli objeleri, bitkileri veya ölü hayvanları aktardığında böyle bir eser natürmort motifli olarak isimlendirilir. Natürmort eserlerin aracılığıyla sanatçılar aslında sanat eserindeki çizgilerin güzelliğini, renklerin ve yüzeylerin zenginliğini göstermek istemektedirler.

Pol Sezan: **Şeftalı ve Kirazlar,** tuvalde yağlı boya

Vincent Van Gogh: **Çiçekler**, tuvalde yağlı boya

RESİM-SANAT ALANLARI

RESİM SANATI

Görsel sanatlar, birçok diğer sanat dalında olduğu gibi, birkaç dala ayrılabilir. Kullanılan malzeme ve sonuç olarak elde edilen esere bağlı olarak görsel sanatlar şu dallara ayırılabilir: çizme, resim yapma, heykeltıraşlık, grafik ve görsel iletişim.

- Çizme, çizimlerin yapıldığı sanat dalıdır. Bu dalda sanatçı kendini çeşitli çizgilerin kullanımıyla ifade etmektedir.

- Sanat dalı olarak resim yapmak çok yaygın olup, bu dalda eser olarak resimler elde edilmektedir. Resimler çeşitli malzemeler kullanarak, boya ve yüzeylerden üretilmektedir.

- Heykeltıraşlık, veya başka bir adıyla plastik şekillendirme, sanat dalında sanatçılar heykel ve röllyef üretmektedir. Bu eserler bir mekânda sergilenip, çeşitli sert ve yumuşak malzemelerden üretilmektedir.

- Grafik sanat dalında sanat eserleri baskı ile üretilmektedir. Bu sanatçılara grafik sanatçısı, eserlere ise grafikler diyoruz.

- Ayrıca günlük hayatında kullandığımız eşyanın şekillerini tasarlayan sanatçılar da vardır. Onlar kitap ve dergilerin kapak ve resimlerini, afişleri, ürünlerin ambalajını, tekstil ürünlerini, araba, ev ürünleri ve günlük hayatta görüp kullandığımız herşeyi tasarlamaktadırlar. Bu sanatçıların adı tasarımcılardır.

ÇİZİM

RESİM

RESİM

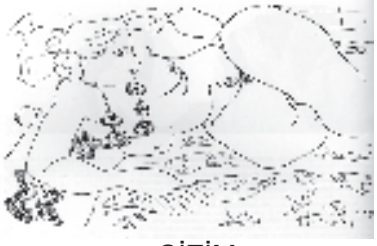

ÇİZİM

ÇİZİM

RESİM-SANAT ALANLARI

RESİM SANATI

GRAFİK

GRAFİK

OYMA

HEYKEL

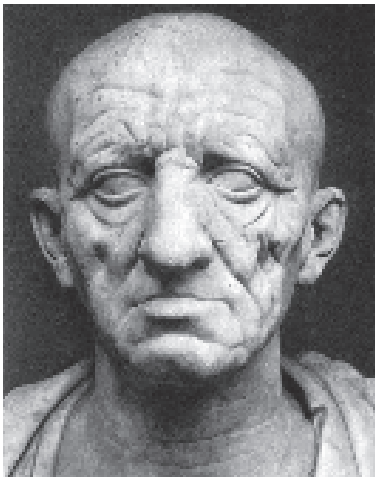

HEYKEL

HEYKEL

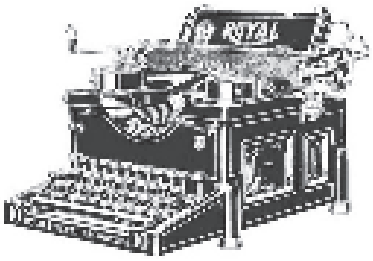

TASARIM

TASARIM

TASARIM

TASARIM

ÇİZME

RESİM-SANAT ALANI

Çizme, sanatçının kendini çizim aracılığıyla ifade ettiği ilk sanat dalıdır. İnsanoğlu tarih öncesinden bugüne kadar hep çizim yapmıştır. Görsel sanatlarda çizim bir sanat eseri olarak sayılmaktadır ve birçok resam çok güzel çizimler yapmıştır. Fakat birçok sanatçı çizimi, resim, heykel veya grafik gibi başka sanatsal yapıtlar için hazırlık olarak kullanmaktadır. Çizim ile fikir not edilip, eserin taslağı yapılmaktadır.

Çizim için yüzeyde iz bırakan bütün malzemeler kullanılabilir. Çizim kurşun kalem, kömür, mum ve basit gibi farklı pastel çeşitleri, sulu ve tempera boyalarıyla yapılabilir.

Kurşun kalem çizimi

Altamira Mağarası'nda tarih öncesi çizim

Çocuk keçeli kalem çizimi

Kömürle çizim

Rembrant: **Çizim,** mürekkep

Sulu boya ile çizim

Kömür ile çizim

Modilyani: **Sakallı Adam**, mürekkep

Predrag Uroşeviç: **Çizim**

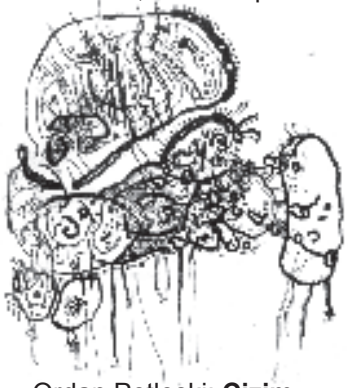

Ordan Petleski: **Çizim,** mürekkep, kalem

Kurşun kalem ile çizim

ÇİZME

RESİM-SANAT ALANI

ÇİZGİ

Çizimde en çok kullanılan eleman çizgidir. Aktarmak istediklerimize bağlı olarak çizimde çizgiyi birçok şekilde kullanabiliriz. Aynı çizgileri tekrarlayabilir ya da farklı çizgiler kullanabiliriz, ritimle kullanabiliriz, birbirlerine karıştırabiliriz, çizimde farklı boyut, kalınlık ve yoğunlukta çizgiler çizebiliriz. Değişik objeleri çizerken kontor çizgisi ile şekil ve görünümlerini, doku çizgisi ile onlara has yüzeylerini gösterebiliriz.

Benzer çizgiler kullanırsak uyumlu çizim elde edeceğiz, çizimi farklılaştırmak için ise kontrastlı çizgiler kullanabiliriz.

Edvard Dega: **Balerin**, mürekkep

Kontur çizgisi

Çocuk çizimi, mürekkep

Petleski: **Anıt**, çizim, mürekkep

TEKSTÜR (DOKU)

Her obje pürüzlü, düz, sert, yumuşak, dikenli vb. olabilecek yüzeye sahiptir. Yüzeyin özelliklerini çizgi ile gösteriyoruz, ve bu çizginin adı da bildiğimiz gibi doku çizgisidir. Doku çizgileriyle: ağacın kabuğunu, taşın, çimenin, toprağın ve diğer yüzeylerin dokusunu aktarmaktayız.

Doğal doku

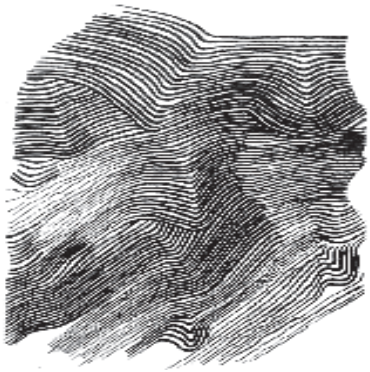
Doku çizgisi

Renkli çizgi ile doku

Doku çizgisi

Ağaç kabuğunun doğal dokusu

Doku çizgisi

MEKÂN

Çizimle istediğimiz herşeyi aktarabiliriz, çeşitli objeleri, hayvanları, insanları, bitkileri, doğayı ve dışardan ve içerden gösterilen birçok objeyi.

Çizimde mekânı gösterdiğimizde biz sadece mekân illüzyonu aktarıyoruz. Sanatçılar, çeşitli çizgileri kullanarak dış mekânı göstermektedirler, yani dağlar, tarlalar, caddeler, binalar, şehirler gibi yaşadığımız, öğrendiğimiz, çalıştığımız ve eğlendiğimiz yerleri.

Dış mekânın dışında, iç mekân da, evimiz, dersliğimiz, odamız gibi iç mekânların çizimi yapılabilir veya yaşadığımız evin taslak ya da planı çıkarılabilir.

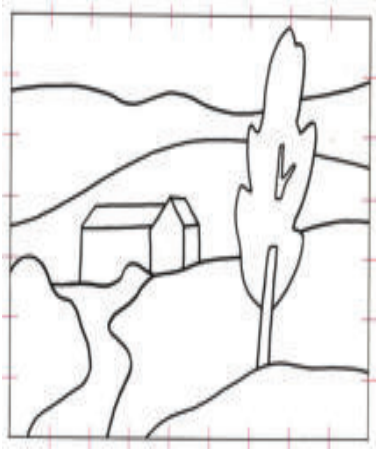

Üst üste gelen elemanlarla mekân illüzyonu

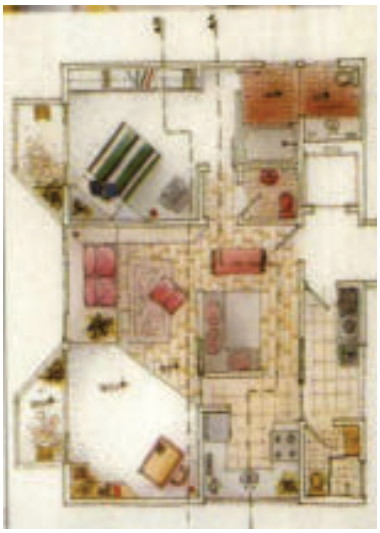

Birleşik iç mekânın taslağı

Vincent Van Gogh **Manzara**, mürekkep, kalem (mekân illüzyonu)

Krsto Hegeduşiç: **Ahır**, mürekkep ve kalem

RİTİM

Çizimde, diğer sanatsal yapıtlarda da olduğu gibi, çizgi ritmi vardır. Doğada bir ağaç sırasına bakarsak ağaçların ritmi olduğunu göreceğiz, çitte çeşitli şekillerin ritmi var, merdivende basamaklar tekrarlanıyor, ayrıca çevremizde birçok şeyde de öyle. Bütün bunları çizimle aktarabiliriz.

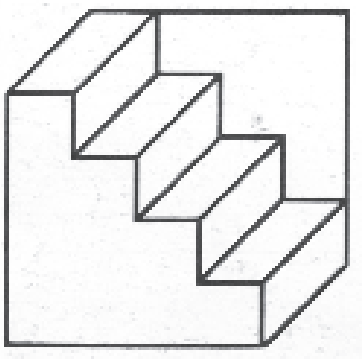

Merdivenin ritmi

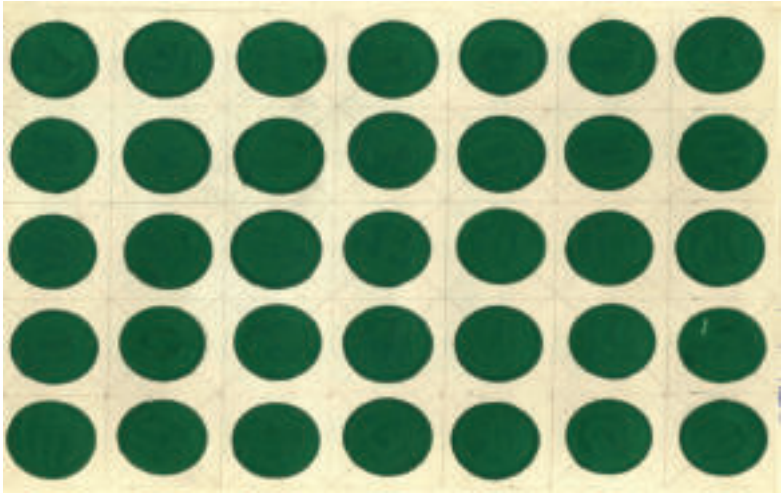

Şekil ritmi

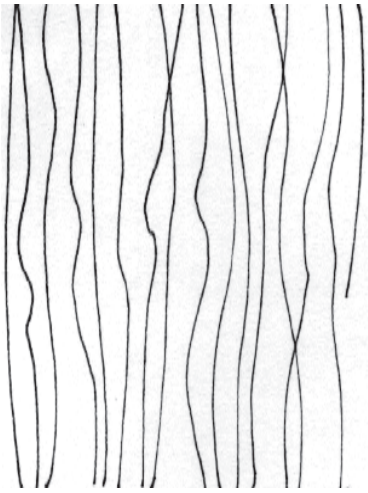

Çizgi ritmi

Renk ve çizgi ritmi

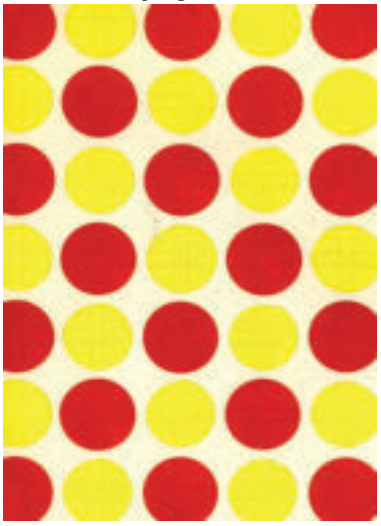

Renk ritmi

DENGE

Daha önce dengenin etrafımızda her yerde, doğada, insanlarda ve sanatta varolduğunu gördük. Çizimde de aynı şekilde sağ ve sol tarafta aktardıklarımızın arasında bir denge kurmaya çalışıyoruz. Bildiğimiz gibi denge en kolay simetri ile elde edilir, fakat asimetri ile de elde edilebilmektedir.

Doğada simetrik yani sağ ve sol tarafı aynı olan birçok şekil vardır. Bunu en kolay kelebek, vazo, şişe veya bir insanın önden portesini çizdiğimizde fark edebiliriz.

Bu şekillerin her iki yarısının aynı olduğunu fark edeceğiz.

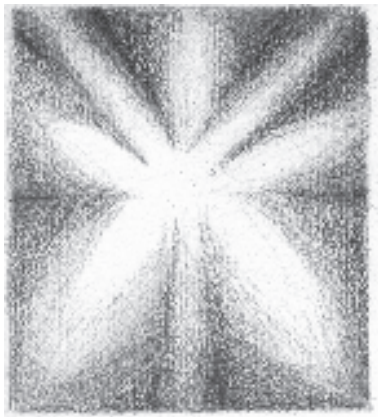
Simetrik eser

Lave edilmiş mürekkeple çizim (asimetri)

Çocuk çizimi, keçeli kalem (asimetri)

Lave edilmiş mürekkeple çizim (asimetri)

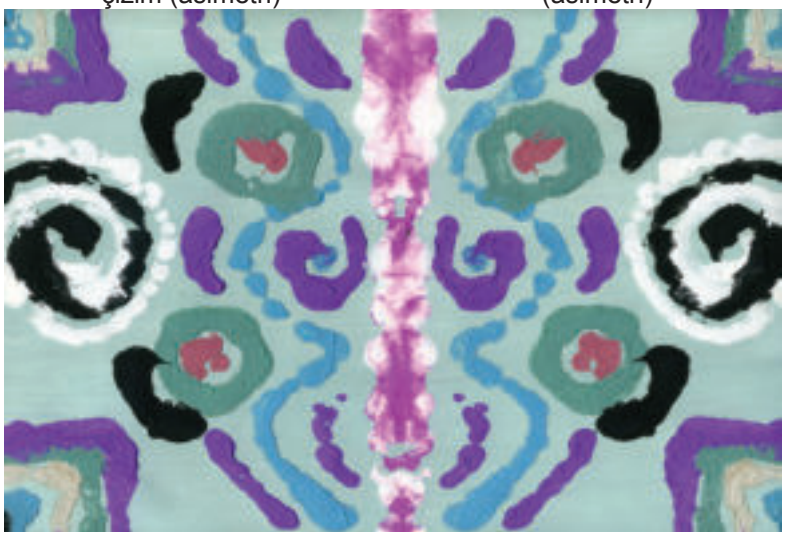
Çocuk eseri (simetri)

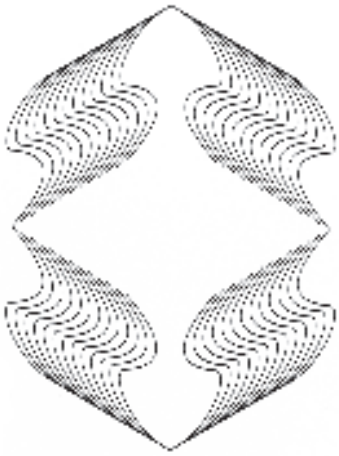
Bilgisayar çizimi (simetri)

MÜREKKEP

Çizim için ayrıca birçok malzeme kullanılmaktadır, bunlardan bazıları da şunlardır: kurşun kalem, mürekkep, keçeli kalem, bayç, kömür veya sulu boya.

Mürekkep görsel sanatlarda kullanılan sıvı bir malzemedir. Genelde siyah olmasıyla birlikte, renkli mürekkep de mevcuttur. Pürüzsüz kağıtta çizilir, mürekkebi hemen içmediği ve dağıtmadığı için genelde mukavvada.

Mürekkebin uygulanmasında metal kalem ucu, sivrileştirilmiş tahta parçası veya sivri fırça kullanılmaktadır. Tüm bu malzemeler özel sanatsal değeri olan spesifik iz bırakmaktadır.

Mürekkep ile çizdiğimin objenin her detayını aktarabiliriz. Kalem ucu ile çizimi fırça ile de birleştirebiliriz. Kalem ucuyla çizmeyi bitirdikten sonra, fırça ve sulandırmış mürekkebi ile isteğimize bağlı olarak çizimde daha koyu ve daha açık bölgeler oluşturabiliriz. Bu tür çizime lave edilmiş çizim veya lave edilmiş mürekkep ile yapılmış çizim denir.

Bayç da mürekkebe benzer bir tekniktir fakat bayçın rengi kahverengi-hakidir. Bayçla da mürekkeple çalışıldığı gibi çalışılır.

Mürekkep veya bayç ile yapılmış resim aynı siyah-gri veya kahverengi-haki renktedir. Eser tek veya benzer tonlarda yapıldığında, ona monokrom çizim adını veriyoruz. Bunun anlamı, eseri yaparken birden fazla değişik renk kullanmamış olmamızdır.

Bir Adamın Portresi, mürekkep, kalem ucu

Ağaçlar ve Dallar, mürekkep-kalem ucu

Lave edilmiş çizim, mürekkep

Mürekkeple çizim yapma seti

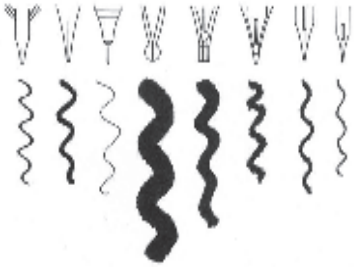

Çeşitli kalem uçların izleri

RESİM YAPMA

RESİM-SANAT ALANI

Görsel sanatlarda en ünlü ve belki en mevcut olan sanat dalı ressamlıktır. Sanat dalı olarak ressamlık, resim adını verdiğimiz eserle ortaya çıkmaktadır. Resmin özelliği çeşitli yüzey, şekil, çizgi ve renklerle yapılmış olmasıdır. Resim görmekle, çok nadiren ise dokunmakla da algılanır.

Resim belli bir yüzeye boyanın uygulanmasıyla oluşturulmaktadır. Boyalar pigmentin (toz boya) belirgin bir sıvı ile karıştırılmasıyla elde edilmektedir. Bu şekilde sanatçıların kullandığı sulu boya, tempera ve yağlı boya da ortaya çıkmıştır.

Pigmentin ne şekilde hazırlandığına bağlı olarak resim tekniklerinde sulu boya, tempera, akrilik, kolaj, fresk, yağlı boya, vitray ve tapiseri.

Sanatçılar boyaları resme fırçalar aracılığıyla uygularlar. Fırçalar bazı hayvanların spesifik ince tüylerinden, son zamanlarda ise suni malzemelerden de üretilmektedir. Sivri veya düz uçlu, yuvarlak veya yası olarak birçok fırça çeşidi vardır. Fırçalar büyüklük olarak da ayrılır, bu büyüklük ise numaralarla belirtilmiştir.

Resimde ayrıca resmin yapıldığı yüzey de mevcuttur. Yüzey olarak kağıt, tuval, duvar, ahşap veya cam kullanılabilir.

Resim fırçaları

Boyanın yapımında kullanılan pigmentler

Leonardo da Vinçi: **Mona Liza**, tuvalde yağlı boya

Miroslav Masin: **Değişimler Sürecinden**, tuvalde yağlı boya

Duşko Stojanovski: **Tapiseri**

Sezan: **Sent Viktori Dağı**, tuvalde yağlı boya

İsa'nın Haçtan İndirilmesi, Nerezi'de fresk

Meryem Ana, fresk, Ohri

RENK

Sanatçılar eserlerinde sanat dilinin diğer elemanlarıyla birlikte en çok rengi kullanmaktadırlar.

Renkler için asıl ve ikincil, sıcak ve soğuk, açık ve koyu, kromatik ve akromatik olabildiklerini biliyoruz.

Tüm asıl ve ikincil renkler kromatik olup, siyah, beyaz ve onların karıştırılmasıyla elde edilen tüm tonlar akromatiktir.

Hepimiz sevdiğimiz renklerle resim yaparız. Bir rengin daha güzel ve canlı durmasını istiyorsak, tamamlayıcı kontrastı olan rengi de kullanırız. Bu anlamda tamamlayıcı çiftler şunlardır: kırmızı – yeşil, mavi – turuncu, sarı – mor.

Birçok sanatçı eserlerindeki renklerin güzelliğini vurgulamak için tamamlayıcı çiftleri kullanmaktadırlar.

Çizimde de olduğu gibi, resmi yaparken tek bir rengin çeşitli tonlarını kullanırsak resim monokromatik, çeşitli güçlü ve kuvvetli renkleri kullanırsak resmin koloristik olduğunu söyleriz.

Kostas Gyeorgiu: **Stasis II**, tuvalde yağlı boya

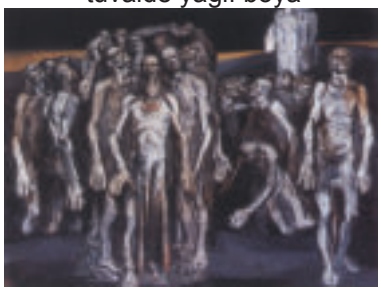

Svetlin Rusev: **Medeniyetin Seçimi**, tuvalde yağlı boya

Vasko Taşkovski: **Dağın Kökleri**, tuvalde yağlı boya (koloristik)

Petleski: **Yanmış Bölge**, tuvalde yağlı boya (koloristik)

Koloristik kompozisyon

GRADASYON

Sanat dilinde gradasyon terimiyle karşılaşmıştık. Bu terim çizgi, renk, ton veya şekillerin birinden ötekine yavaşça geçimini işaretlemektedir.

Ressamlıkta gradasyon kullanımına sık rastlanır.

Sanatçılar eserlerinde renk ve ton gradasyonu doğa resimlerinde mekân illüzyonu, objelerde hacim illüzyonu ve genel olarak algımızın zenginliği için renk ve tonların çeşitlilik ve güzelliğini göstermek için kullanırlar.

Y. Mişe: **Kız**, tuvalde yağlı boya (ton gradasyonu)

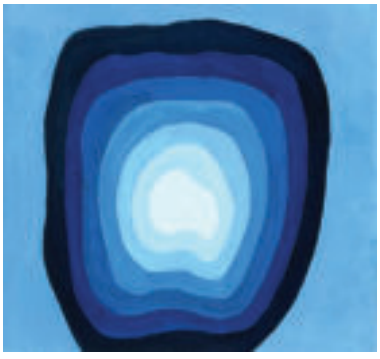

Ton gradsyonu

Renk Gradsyonu

Sveto Manev: **Çizim-resim**, (ton gradasyonu)

L. Popoviç: Omaj, tuvalde yağlı boya (ton gradasyonu)

Renk Gradsyonu

GVAŞ

Öğrenciler ve bazı sanatçılar da aynı şekilde, sanat eserlerini gvaş tekniği ile yapmaktadır.

Gvaş, sulu boya ile tüpte tempera beyaz boyanın kullanıldığı sulu boya tekniğidir. Boyanın yoğunluğu eklenen beyaz boyanın miktarına bağlıdır.

Sanatsal fikrine bağlı olarak, gvaş tekniği ile kaba veya yumuşak yüzey, canlı veya mat renkler, seyrek ya da yoğun sürülmüş boya, saydam ya da kapatıcı, kuvvetli renk veya yumuşak ton gradasyonu elde edilebilir.

Gvaş tekniği ile çalışmak için gerekli malzemeler şunlardır: sulu boya, tüpten beyaz tempera boya, fırçalar – geniş, flax-fırçalar büyük yüzeyler için ve çizim yapmak ve resmetmek için belirgin uçlu küçük ve büyük fırçalar. Fırça boyaları kolay alıp taşımalıdır, yüzeyle temas ederken tüyleri ayrılmadan kolayca eğrilmeli ve belirgin ucu ve yumuşaklığı olmalıdır. Ayrıca şunlar da gerekiyor: iki su kabı (temiz ve kirli su için), boyaları karıştırmak için palet (plastik veya tahta parçası), renkleri denemek için bir parça beyaz kağıt ve çalışırken fırçaları silmek için bir bez.

Gvaşta direk boya ile çalışılabilir ya da önceden kurşun kalemle hafif bir kontur çizilebilir. Kağıda zarar vermemek için kurşun kalemle basmamak ve sık sık silgiyle silmemek gerekir, ayrıca ince detay ve gölgelendirme, daha sonra boya ile kapatılacağından dolayı da gerekli değildir.

Çocuklar gvaşla resim yapıyor

Gvaş eseri

Portre, çocuk eseri, gvaş

Çocuk eseri, gvaş

Çocuk eseri, gvaş

KOLAJ

Çizim ya da resim yaptığımızda, başka farklı renkli parçaları da belli bir şekilde çizimin ya da resmin üzerine yapıştırabiliriz. Farklı malzemelerden yapılmış renkli parçalarının yapıştırmasıyla oluşturulan sanat eserine kolaj adı verilir.

Kolaj tekniğini çizim üzerine uyguladığımız zaman, elde ettiğimiz eser kolaj edilmiş çizim, resim üzerine uyguladığımızda ise kolaj edilmiş resim adını taşımaktadır.

Kolaj için farklı malzemelerden yapılmış parçalar kullanabiliriz, kağıt, tekstil, kağıt dokusu, fotoğraf parçaları veya başka basılı malzemeden renkli veya metinle dolu parçalar gibi. Son zamanlarda kolaj için günlük hayatta görebileceğimiz farklı malzemeler de kullanılır.

Her sanatçı eserini hangi renk, şekil veya boyut ile birleştireceğini seçer. Bütün renkli parçalar kağıdın üzerinde bir bütün oluşturacak şekilde yapıştırılır.

Fatlice Veseli: **Gölge**, kolaj

Kolajla yapılmış eser

Renkli ve metinli parçalardan kolaj

Kolaj yapma gereçleri

GRAFİK

Grafik da görsel sanatlarda bulunan bir sanat dalıdır.

Grafik çizim ve resimden eserlerin çeşitli teknik ve malzemelerle baskı yaparak elde edilmesi açısından farklıdır. Grafik tekniği ile yapılan esere grafik eseri denir, sanatçıya ise grafik sanatçısı.

Grafikte sanatçı eserini elde etmek için direk kağıdın üzerinde çizim yapmaz. Bu sanat dalında grafik sanatçısı önce eserinin taslağını yapıp belli sert bir malzemeye aktarır. Bu malzeme ahşap, marley veya metal olabilir. Sonra matris denilen bu malzemeyi oyar, keser veya kimyasal maddeler uygular ve boya da sürdükten sonra elle veya makine ile grafikler basar.

Direr: **St. Tomas**, gravür

Litografi için taş tablet üzerine çalışma

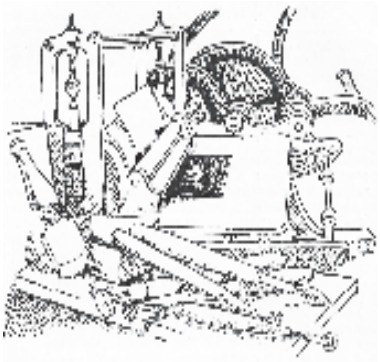

Baskı makinesi

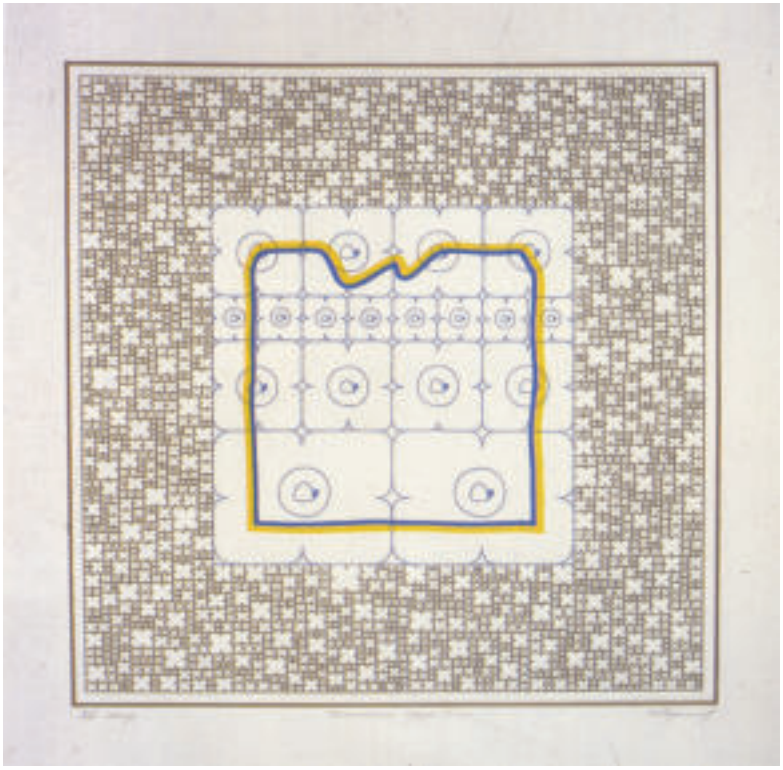

Duşan Perçinkov: **Romantik Bölge**, sito-baskı

Çocuk eseri, marley baskısı

Bozin Barutovski: **Delik**, marley baskısı

Dançe Ordev: **Nü**, litografi

İlija Koçovski: **Güzel ve Canavar**, ahşap oyma

Marley baskısı

Öğrenci eseri, marley baskısı

Çocuk eseri, marley baskısı

Fatmir Krupa: **Kompres**, aquatinta

MONOTİPİ

Monotipi tek bir baskı imkanı sağlayan grafik tekniğidir. Bu yüzden her baskı tek ve tekrarlanamazdır.

Uygulamada basılacak kağıttan büyük düz cam, plastik ya da metal bir yüzey kullanılmaktadır. Yüzeye fırça ile istenen renk (ya da isteğe bağlı renkler) sürülür ve boya hala ıslakken üzerine kağıt konulur. Kağıdın bütün yüzeyine hafif baskı yaparak alt yüzeye yapışmasını ve boyayı emmesini sağlarız. Bir sonraki adım kağıdı kaldırmaktır: iki parmakla üst iki köşeyi tutup alt yüzeyden uzaklaştırarak çıkarıyoruz. Bununla baskı bitmiş oluyor.

Monotipide çizimde olduğu gibi tek renkle veya doldurulmuş alanlarla, iki ve daha fazla renkle, ton gradasyonu, motifli ya da motifsiz, boyanın kazınmasıyla vb. teknikleriyle çalışılabilir.

Monotipi ressam eğilimleri olan grafik sanatçıları için cazip bir tekniktir.

Monotipide genelde kağıdın kullanımıyla birlikte, isteğe bağlı olarak kumaş veya başka malzeme de kullanılabilir.

Monotipi

Monotipi

Birkaç renkli monotipi eseri

Monotipi basma süreci

Tek renkli monotipi eseri

KARTON-BASKI

Karton-baskı yüksek baskı grafik tekniğidir. Baskı malzemesi olarak karton kullanılmaktadır. Kartondan grafikleri basmak için kullanacağımız matris yapılır.

İlkönce iki aynı karton parçası alınır. Birinin üzerine istenen şekiller çizilip kesilir ve öteki parçanın üzerine yapıştırılır. Matris oluşturulduğunda üzerine merdane ile boya sürülür, sonra üzerine kağıt konulup silindir şeklindeki bir objeyle baskı uygulanır ve baskı elde edilir.

Bu teknikle matris üzerine isteğe bağlı olarak başka malzemeler de yapıştırılabilir ve bununla da baskıda beklenmedik ve ilginç efektler elde edilebilir.

Çocuk eseri, karton baskı

Çocuk eseri, karton baskı

Karton baskıda çalışma süreci

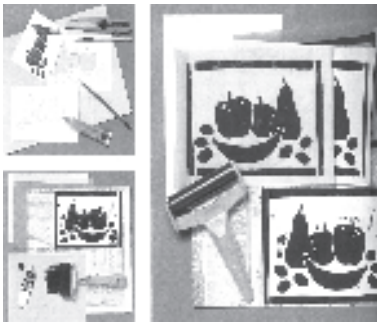

Karton baskı için gerekli malzeme

Çocuk eseri, karton baskı

ŞEKİLLENDİRME

RESİM-SANAT ALANI

Heykel, eserleri sert ve yumuşak malzemelerden yapılmış ve mekânda yer alan bir sanat dalıdır. Bu sanat dalın adı plastik şekillendirmedir, sanatçının ise heykeltıraş.

Heykel kendine has özellikleri ve güzellikleri olan çeşitli malzemelerden yapılmaktadır. En sık kullanılan malzemeler ise taş, ahşap, metal ve seramiktir.

Klasik malzemelerin dışında heykellerde kağıt, plastik veya kullanılıp atılan malzemeler de kullanılabilir.

Heykelin hangi malzemeden yapıldığına bağlı olarak, çeşitli şekillendirme teknikleri de mevcuttur, bunlardan bazıları şöyledir: ekleme ve çıkarma, inşa etme, oyma, kazıma, delme, bağlama, koparma ve katlama.

Heykel her taraftan izlenebilecek tam plastik, duvarda veya serbest dikey bir yüzeyde duran rölyef, bir kişinin portresini temsil eden büst veya asamblaj, birçok heykelden yapılmış kompozisyon, olarak yapılabilir.

Bir heykelde kaliteli bir sanat eserinin ayrılmaz parçaları olan tüm sanat prensipleri mevcuttur: hacim, çizgi, doku, oran, renk vs.

Vilendor'lu Venüs, taş heykeli

Rölyef, Mısır

Vlado Avramçev: **Bölgeler Süreci**, seramik

Mekânda hareketli heykel

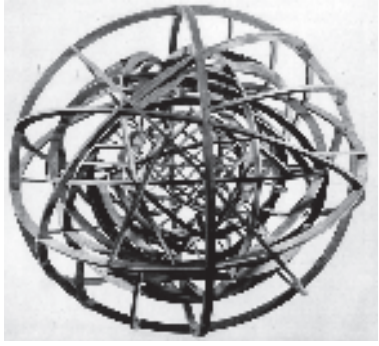

Vencislav Rihter: **X-1**, alüminyum

ŞEKİL

Formun gördüğümüz ve aktardığımız objeleri dış görüntüsü olduğunu biliyoruz. Heykel, belli bir yeri kaplayan yani belli bir hacmi olan üç boyutlu bir şekildir. Bütün hacmi malzeme ile dolu ise, heykelin ağırlığı var deriz. Ağırlığı yer kaplayan malzemesidir. Malzeme ile dolu bir heykelin hacmi ve ağırlığı eşittir.

Taşın hacmi ve ağırlığı eşittir, balonun ise hacmi büyüktür, fakat ağırlığı (malzemesi) çok küçüktür.

Kağıt heykeli

Fresk duvarı, Sv. Dimitrije Kilisesi, Manastır, oyma

Terakota figürü, Kudüs

Mikelangelo: **Hz. Musa**, taş

DENGE

Diğer sanat dallarında da olduğu gibi, heykelde de dengeyi simetri ve asimetri ile elde edebiliriz, yani sol ve sağ tarafın görsel dengesini sağlamakla.

Heykelde daha çok asimetri uygulanmaktadır.

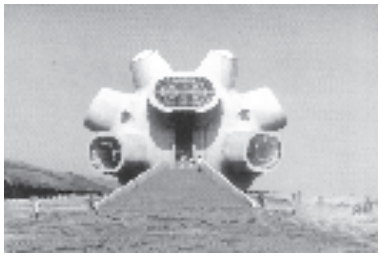

Makedonium Anıtı, Kruşova (simetri)

Oto Logo: **Kalıntı**, metal (simetri)

Marijeta Sidoska: **Aynada İnsan Arıyorum**, kombine teknik (asimetri)

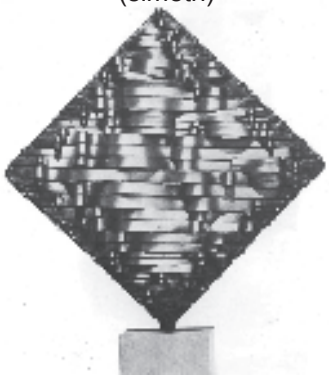

Stefan Manevski: **Heykel X-1**, metal (asimetri)

B. Veliçkovski: **Gövde**, terakota (simetri)

Bir ilahenin kafası, Yaboltse, Üsküp (simetri)

RENK

Heykelde renk tarih öncesinden bugüne dek hep var olmuştur. Tarihte üzerinde heykelin güzelliğini ortaya koyan renklerin kalıntıları olan birçok eser bulunmuştur. Bugün, birçok heykeltıraş eserlerine boya katmaktadır.

Radovan Trnavats: **Sanatsal Şekil**, ahşap (boyanmış heykel)

Boyanmış rölyef

Nepal ilahesi, boyanmış heykel

Jordan Grabulovski: **Birlikte Var Olmanın Paradoksu**

Tutankamon, Mısır, boyanmış heykel

Çağdaş heykel

ORAN (PROPORSİYON)

Sanatçılar tarih boyunca eserlerinde güzellik göstermek istemişlerdir, en çok da insan vücudunun güzelliklerini. Belli bir dönemde, özellikle antik sanatta, insanı en iyi şekilde gösterecek oranlara ulaşmışlardır.

Oran bir bütünün boyutları, yani detaylarının arasındaki ilişkilerini araştıran sanat prensibidir.

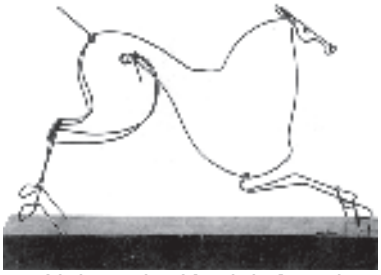

Aleksandar Kardel: **At**, tel

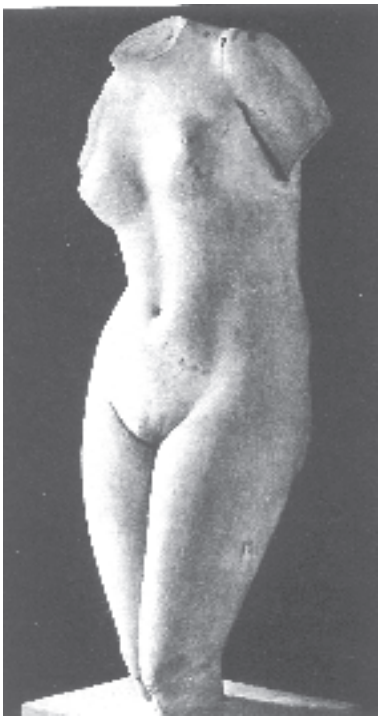

Praksitel: **Venüs**, Yunanistan, taş

Yunan heykeli, oran

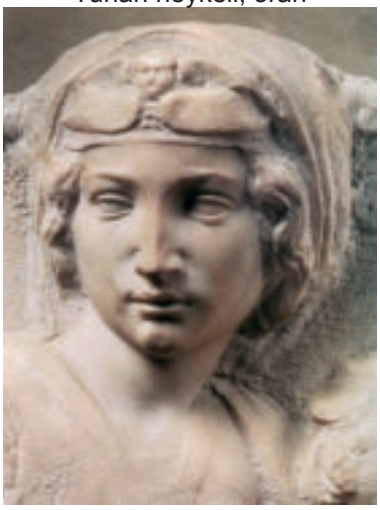

Mikelangelo: **Pieta**, detay, taş

Hopeh'li sanatçı: **Arhat Heykeli**, boyanmış seramik

Dragan Popovski – Dada: **Postacı**, mermer

KOMPOZİSYON

Her sanat eseri tek bir kompozisyonda birleşmiş birçok elemanlardan oluşmaktadır. Heykelde tek bir birleşik hacimde birleşmiş birçok basit hacimlerin kombinasyonu, veya birçok bağımsız heykelin asamblaj adını taşıyan bir bütünlükte birleşmesi vardır.

Heykel açık mekânda duruyorsa, kendisi çevresiyle bir kompozisyon oluşturmalıdır. Her heykeltıraş belli bir mekân için heykel yaparken, heykelin o çevreye uyum sağlayabilmesi için nasıl olması gerektiğini düşünmektedir.

Tome Serafimovski: **Kiril ve Metodi**, bronz

Yordan Grabulovski: **Mekân İşaretleri**, beyaz çimento

Vasil Vasilev: **Dikey Birleşme Şekli XII ve VIII**, ahşap

Kalder: **Aile**, tel

Yordan Grabulovski: **İletişim II**, kombine teknik

TASARIM VE GÖRSEL İLETİŞİM

- Görsel iletişim ve tasarım çevremizdeki ve insana günlük hayatında hayatta kalma, var olma ve eğlence için yararlı olan her şeyin görünümünü kapsamaktadırlar. Tasarım çevremizdeki objelerin, yani kullanım eşyalarının dış görünümünün şekillendirilmesidir.
- Görsel iletişim insanın çevresindeki insanlarla iletişim kurmak için kullandığı araçlardır, örneğin: kitaplar, kataloglar, prospektüsler, trafik levhaları, dergiler, gazeteler, reklamlar, ilanlar, afişler, illüstrasyonlar, çizgi romanları vs.
- Görsel iletişimde afiş, bilgi ve fikir alışverişin değiştirilmez bir parçasıdır. Hem metin hem de resim aktarma özelliğinden dolayı, afiş, konser, ürün, sergi, kampanya, çeşitli etkinlikler vb. olaylar için en direk görsel mesaj aktarma araçlarından biridir. Görsel iletişim ürünlerini şekillendiren kişilere grafik tasarımcı denir.
- Görsel iletişimde başlıca rol fotoğrafların kullanımına aittir. Bugün ilginç ve çekici çözümlerin üretilmesinde en çok kullanılan araç bilgisayardır.

MODA TASARIMI

ENDÜSTRİYEL TASARIM

ENDÜSTRİYEL TASARIM

AFİŞ

AFİŞ

DERGİ

DERGİ

DERGİ

AFİŞ

MÜCEVHER

MÜCEVHER

AFİŞ

SİMGE

GALERİ

MAKEDONYA SANATÇILARI

Gorgi Zografski: **Kadın Portresi**, tuvalde yağlı boya

Dimitar Andonov-Papradişki: **Manzara**, tuvalde yağlı boya

Dimitar Avramovski Pandilov: **Biçen Kadınlar**, tuvalde yağlı boya

Lubomir Belogaski: **Boka'dan Motif II**, sulu boya

Lazar Liçenoski: **Dolap**, tuvalde yağlı boya

Vangel Kocoman: **Pirlepe Çevresinden Motif I**, sunta üzerine yağlı boya

Nikola Martinovski: **Gelin**, tuvalde yağlı boya

Angele İvanovski: **Eski Üsküp**, tuvalde yağlı boya

Mile Korubin: **Kombinasyon**, tuvalde yağlı boya

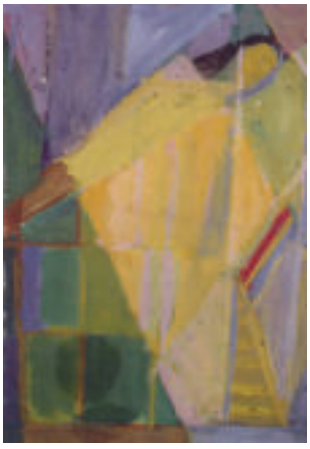

Borko Lazeski: **Abstraksyon**, tempera

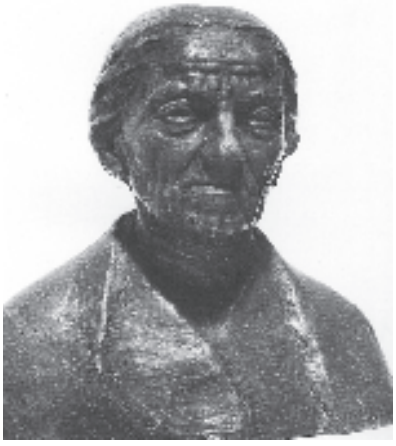

Dimo Todorovski: **Sanatçının Annesi**, bronz

Borislav Trajkovski: **Kombinasyon**, tuvalde yağlı boya

TERİMLER SÖZLÜĞÜ

A

Amatör – Kendi mesleği olan, sanatla ise profesyonel değil, sevdiğinden uğraşan sanatsever.

Animalist – Özellikle hayvanları çizim veya heykelde temsil eden sanatçı.

Antik – Eski kültürlerine verilen isim, özellikle Eski Roma ve Yunan uygarlıklarına.

Abstrakt (Soyut) sanat – Gerçek dünyayı temsil etmeyi bırakıp serbest şekiller kullanan çağdaş sanat yönü.

Arabesk – Arap stilinde, stilize edilmiş geometri ve bitkisel şekillerden oluşan süs.

Atölye – Çalışma yeri, bir sanatçının ya da yaratıcı mesleği olan kişiler için çalışma odası.

Ambalaj – Ürünün, paketlenip satıldığı paketinin görsel tasarımı.

B

Barölyef – Heykelde çok alçak, sığ rölyef.

Bienal – Her ikinci sene yapılan bir sergi.

Büst – Heykeltıraşlıkta bir insanın kafa ve vücudunun üst tarafını gösteren heykel.

Ç

Çizim – Başlıca elemanı çizgi olan, belli bir yüzeyde yapılan sanat eseri.

D

Dekor – Bir mekânın süslenmesi veya süslenmiş hali, ayrıca bazı süsleme şekilleri.

Dizayn (tasarım) – Endüstri ürünlerin şekillendirilmesi için yapılmış çizim.

Dizayner (tasarımcı) – Sanatçı, endüstri ürünleri veya yüzeylerin görsel tasarımı uzmanı.

Düz baskı – Yüzeyin oyulmasını gerektirmeyen grafik tekniği (sito-baskı, monotipi, litografi)

E

Endüstriyel tasarım – Endüstride üretilen, günlük kullanım ürünlerin görsel tasarımı.

F

Faktür – Ressamlıkta sanat eserinin yüzeyinin bazı özelliklerle elde edilen dış görünüm.

Figüratif – Belirgin bir görüntü, içerik veya motifin anlaşılabileceği sanat eserinin özelliği.

G

Galeri – Sanat eserlerinin sergilenmesi düşüncesiyle inşa edilmiş bir mekân.

Galeri heykeli – Büyüklüğünden dolayı bir galeride sergilenebilecek heykel (gerçek ve minyatür büyüklük)

Görsel sanatlar – İnsanın yaratıcılığıyla ürettiği mimarlık, ressamlık, heykeltıraşlık ve grafik için birleşmiş isim.

Grafik kağıt – Basılmış grafik eser.

Gvaş – Sulu boya ve beyaz tempera ile icra edilen çizim tekniği.

İ

İllüstrasyon – Yazılmış metinde geçen olaylarla ilgili olan çizim veya resim.

İllüzyon – Ressamlıkta illüzyon mekân, ton, perspektif vb. olayların gösterilmesidir.

K

Kaplama – Bir kitap veya reklam malzemesi için sanatsal şekillendiren, tasarlanan sargı.

Katalog – Bir müze, galeri, sergide veya sanatçının tüm eserleri belirten bir broşür.

Kiç – Sanatsal değeri olmayan sanat ya da zanaat eseri. Kiç, sanat duygusu gelişmemiş ortamlarda, ucuz beğenme isteği, yani sanatın beğenme ile değiştirilmesi yüzünden ortaya çıkan eserdir.

Kolorit – Renklendirilmişlik, renkle icra esilmiş bir sanat eserinin özelliği, ifadesi, etkisi.

TERİMLER SÖZLÜĞÜ

Kroki – Basit çizgilerle ve az detayla yapılmış çabuk, kolay çizim.

L

Lazur renk – Alt yüzeyin görülebileceği şekilde, saydam bir şekilde sürülmüş renk.

Lineer – Ressamlık, heykeltıraşlık ve grafikte, başlıca ifade elemanı çizgi olan eserlerin özelliği.

M

Manzara – Doğanın resmedildiği eser.

Marina – Deniz manzarasının sanatsal aktarımı.

Minyatür – Çok küçük boyutları olan resim veya heykel.

Mozaik – Cam, taş ve benzeri malzemelerden yapılmış küçük küplerle yapılan sanat eseri.

Monografi – Bir sanatçının hayatı ve eserlerini detaylı olarak anlatan kitap.

Monokromi – Tek bir renkle yapılmış sanat eseri.

N

Natüralizm – Sanatın, obje ve olayların daha gerçek olarak aktarılması için ısrarı.

O

Ornament – Bir yüzeyin dekorasyonu için kullanılan, tekrarlanan veya değişen stilize edilmiş geometri, bitkisel veya hayvani şekiller.

P

Palet – Esere sürülmeden önce renklerin karıştırılması için kullanılan yüzey.

Panorama – Geniş ve uzak mesafelerle resmedilen doğa manzarası.

Profil – Bir objenin yandan görüntüsü.

R

Reprodüktif grafik – Kopya, elle değil ofset-endüstri baskı ile yapılmış eserler.

S

Sanat tarihi – Sanat yönlerinin ortaya çıkması ve gelişmesi, onların değeri ve tarihi önemini inceleyen bilim dalı.

Sinyatür – Sanatçının, kendi icra ettiği resim, grafik ya da heykelin üzerine attığı imza.

Stilizasyon – Doğa şekillerinin basitleştirme ile temel şekillere dönüştürmesi.

Ş

Şövale (resim sehpası) – Ressamın çalışırken kullandığı ve eserini koyduğu sehpa.

T

Tapiseri – Kumaş ile icra edilmiş sanat eserleri için genel terim.

Terakota – Fırınlanmakla sertleştiren balçıktan yapılan ürünler için genel terim.

Triptik – Üç parçadan oluşan sanat eseri.

U

Uygulanmış sanat – Günlük kullanım ürünlerin sanatsal tasarımı.

V

Valer – Ton için Fransızca terim.

Vinyet – Bir metnin süsü olarak küçük çizim veya resim.

Vitray – Küçük, renkli cam parçalarından yapılmış veya onlarla süslenmiş pencere veya cam mekân.

TEST 1

Sevgili öğrenci,

Bu testlere geldiğinde kitabımızın içeriğinin çoğu ile tanışmışsın. Bugüne kadar bazısı bildiğin, çoğu bilmediğin birçok şeyi öğrenmiş oldun.

Bu testler sadece bilgilerinin kontrolüdür. Testin bazı soruları cevaplamakla, bazıları ise çizmekle çözülmektedir. Testlerin zor olmadığını ve senin de çözerken çok zorlanmayacağını umut ediyorum.

Testleri sanat öğretmeninin seçtiği zamanlarda, birini ilk sömestrinin, ötekini ikinci sömestrinin sonuna doğru çözeceksin. Her sorunun cevabı sanat öğretmeninin belirteceği puan sistemiyle değerlendirilecektir. Testler kitaptan yırtılıp değerlendirilmek üzere öğretmene teslim edilebilecek şekilde hazırlanmıştır.

Testlerin çözülmesinde başarı, iyi notlar ve çalışmada zevk almanı diliyorum.

TEST 1

ADI SOYADI_____

SINIFI_____

OKULU_____

TARİH_____

1. Çizme isteğin oluyor mu?

☐ Evet
☐ Hayır

2. Çizmenin değişik tekniklerini biliyor musun?

☐ Evet
☐ Hayır

3. Hangisini en çok seviyorsun: çizmeyi, resim yapmayı mı yoksa heykel yapmayı mı?

☐ Resim yapmayı
☐ Çizim yapmayı
☐ Heykel yapmayı

4. Resim yapma tekniklerini işaretle:

☐ Mürekkep ve kalem ucu
☐ Pastel
☐ Sulu boya
☐ Kurşun kalem
☐ Tempera
☐ Kolaj

5. Bir resme bakarken sende ilgi ve inceleme isteği uyandırıyor mu?

☐ Evet
☐ Hayır
☐ Bazen
☐ İlgilenmiyorum

6. Heykelin ne olduğunu anlat?

_____

_____

_____

_____

TEST 1

7. Bir heykelin yapılabileceği malzemeleri say:

_____

_____

_____

8. Grafiğin ne olduğunu biliyor musun?

_____

_____

_____

9. Bilinen bir simge ya da sembolü çizebilir misin?

10. Müze ya da galeriye gitmiş miydin ve nerede?

_____

_____

11. Birkaç Makedon görsel sanatçının adlarını yaz.

_____

_____

_____

12. Birkaç Dünya görsel sanatçının adlarını yaz.

_____

_____

_____

13. Yaşadığın yerde gördüğün bir sanat eseri var mı ve kimindir?

_____

_____

14. Rölyef hangi sanat dalında yer alır?

_____

_____

TEST 2

ADI SOYADI_____

SINIFI_____

OKULU_____

TARİH_____

1. Kontör çizgileri kullanarak bir şekil çiz

Aynı şekli doku çizgileriyle çiz

2. Tempera boyaları ile iç dikdörtgeni yeşil ile, dış dikdörtgeni ise onun tamamlayıcı rengi ile boyamayı dene

3. Tempera boyaları ile iç dikdörtgeni mavi ile, dış dikdörtgeni ise onun tamamlayıcı rengi ile boyamayı dene

4. Bir dikdörtgene basit ritimli, ötekine ise değişken ritimli şekiller çiz.

TEST 2

5. Bu iki resimden hangisini daha çok beğeniyorsun?

Renoar: **Bayan Granpel**, tuvalde yağlı boya

Pol Kle: **Senecio**, tuvalde yağlı boya

6. Eğri yönlü bir şekil grubu çiz.

7. Yatay kompozisyonu olan bir şekil grubu çiz.

8. Benzer şekillerden oluşan bir bütünlük çiz.

9. Kendi seçtiğin bir şeyi çiz.

NOTLAR